

יד מהרש"א

מסכת פסחים

פרק כל שעה

חלק א'

דף כא.-כז:

May 8, 2014

© Yechezkel Folger 2014

מפתח

דף כא.....	4
משנה כל שעה ורש"י ד"ה כל שעה שאוכל.....	4
דף כא:.....	7
תד"ה ר' יהודה אומר.....	7
תד"ה עבר זמנו אסור בהנאה פשיטא.....	8
תד"ה נכתוב רחמנא.....	10
תד"ה בשלמא ובא"ד וצריך לכתוב נמי.....	11
דף כב:.....	19
רש"י ד"ה היא וחלבה וגידה.....	19
תד"ה אותו אתה משליך.....	20
תד"ה חולין שנשחטו בעזרה.....	21
תד"ה ור' שמעון נמי מיסר אסור בהנאה.....	22
תד"ה והרי דם.....	25
תד"ה מועלין בהן.....	26
תד"ה ואימא כמים הניסכים על גבי המזבח.....	29
דף כב:.....	31
תד"ה סד"א בשרו אין עורו לא.....	31
תד"ה לכם למה לי לכדתניא.....	32
דף כג:.....	42
רש"י ד"ה מערבין לנזיר.....	42
תד"ה קצירכם ודף כג: גמרא ותיפוק לי' מנבילה.....	43
גמ' ולחזקי' כו' לא לכתוב רחמנא לא יאכל ולא בעי לכם כו' ובדף כג: תד"ה ותיפוק לי' מנבילה.....	47
תד"ה שאני התם.....	51
דף כג:.....	53
תד"ה ומה חלב שענוש כרת מותר בהנאה.....	53
גמ' ותיפוק לי' מנבילה.....	55
תוספות ד"ה דכתיב.....	56
דף כד:.....	57
תד"ה היקשא הוא.....	57
תד"ה דכתיב לא תוכל לאכול בשעריך.....	61
דף כד:.....	62
תד"ה לרבות את האימורין.....	62
תד"ה אמרת קל וחומר.....	65
תד"ה הכל מודים.....	67
דף כה:.....	70
תד"ה מה לחמץ בפסח שכן ענוש כרת.....	70
תוספות ד"ה מה לכלאי הכרם.....	71
גמרא זאת אומרת כלאי הכרם.....	73
תד"ה עיקרן נאסרין.....	74
תד"ה חוץ מעצי אשירה.....	76
דף כה:.....	77
תד"ה לא אפשר כו'.....	77
דף כו:.....	80
תד"ה שאני היכל.....	80
תד"ה מעילה הוא וד"ה לאותן העומדים.....	82

תנור שהסיקו חלק א' - הקדמה	84
תנור שהסיקו חלק ב' – תד"ה חדש	86
תנור שהסיקו חלק ג' – תד"ה אימור	89
תנור שהסיקו חלק ד' – רש"י ד"ה הימנה וד"ה ואם תאמר ובא"ד והוא הדין	95
תנור שהסיקו חלק ה' – תד"ה עד שיהא בו	101
תנור שהסיקו חלק ו' – תד"ה והא אפילו	103
דף כז:	106
תנור שהסיקו חלק ז' – גמרא לרבנן דשרו בקמייתא	106
גמ' כגון שנפל דליקה מעלי'	114

דף כא.

משנה כל שעה ורש"י ד"ה כל שעה שאוכל

בפרש"י בד"ה כל שעה שמותר לאכול מאכיל לדיוקא אצטריך כו' עכ"ל ואפילו למאי דמסיק כל שעה שמותר לאכול כהן בתרומה ישראל מאכיל כו' לא אצטריך לזה למתני לגופיה אי לאו לדיוקא דמסברא לא גרע בהמת ישראל דלא הוי רק הנאה בעלמא מאכילת כהן מיהו למאי דעביד צריכותא בחיה ובהמה משום דמשיירא איכא למימר קצת דלגופיה אצטריך דלא נימא דבהמה וחיה גרע משום דמשיירא דלא שייך באדם ויש ליישב וק"ל:

בד"ה כל שעה שאוכל כו' דה"ק כל שעה שמותר לאכול מה"ת מאכיל אפילו כו' עכ"ל דהשתא ניהא דנקט ליה בתרתי לישני אפילו בחד גברא דלא מצי למתני שאוכל כיון דמדרבנן אסור לאכול ולכך קתני לשון מותר לאכול דהיינו מה"ת מאכיל לבהמה אפילו מדרבנן וק"ל:

1) הקדמה

אכילה בשעה ה'	הנאה [להאכיל לבהמה] בשעה ה'	אכילה והנאה [להאכיל לבהמה] בשעה ו'	
מותר	מותר	אסור דרבנן	ר' מאיר
אסור דרבנן	מותר	אסור דרבנן	ר' יהודה
אסור לישראל מדרבנן ומותר לכהן	מותר לכל	אסור דרבנן אף לכהן	רבן גמליאל

2) משנה

a) כל שעה שמותר לאכול חמץ מאכיל לבהמה לחיה ולעופות ... ומותר בהנאתו

3) גמרא

a) הוה אמינא

i) The משנה follows ר' מאיר who says

(1) A ישראל is אוכל and מאכיל through ה' שעה

(2) And a כהן is also אוכל and מאכיל through ה' שעה

b) קשיא

i) Since in any שעה when any person is אוכל he can also be מאכיל

ii) the משנה should have said "כל שעה שאוכל מאכיל"

c) מסקנא

i) The משנה follows the שיטה of רבן גמליאל who holds that

(1) A כהן is אוכל and מותר באכילה in ה' שעה and can be מאכיל his בהמות

(2) A ישראל is אוכל in ה' שעה but can be מאכיל so long as a כהן is אוכל through ה' שעה

ii) The משנה teaches this by saying

(1) מותר באכילה that any person (including a כהן) is אוכל כל שעה

- (2) He or even another person (a ישראל) who's then אסור באכילה can still be מאכיל
- 4) רש"י
- a) מהרש"א as explained by קשיא
- i) Maybe the words שעה שמותר לאכול מאכיל refer to the same person and the משנה teaches the שיטה of ר' יהודה that
- (1) so long (through שעה ה') that a person is מותר to be אוכל חמץ
- (2) that person can be מאכיל even דרבנן
- ii) note that the משנה can't say "so long as a person is אוכל חמץ" since in fact שעה ה' in אכילת חמץ on איסור there's an מדרבנן
- 5) גמרא of המשך
- a) שאלה
- i) Once the משנה says "ומותר בהנאתו"
- ii) Why does the משנה list separately the הנאות of חיות ועופות
- b) תשובה
- i) To teach that these הנאות are מותר and we're not חושש that a חיה ועוף will be משייר חמץ
- 6) ד"ה כל שעה שמותר at רש"י
- a) משנה to the קשיא
- i) It's a פשיטות that when a person can eat חמץ he can have הנאה from חמץ
- b) תירוץ
- i) It's correct that the משנה doesn't need to teach "לגופי" that a person can be אוכל when he's מאכיל
- ii) The חידוש is the דיוק that
- (1) as soon as חמץ is באכילה
- (2) it's also בהנאה
- c) the פרטים of this דיוק aren't relevant here
- 7) מהרש"א
- a) The קשיא of רש"י that the משנה doesn't need to teach לגופי
- i) הוה אמינא certainly applies to the
- ii) when the גמרא thought that the משנה follows the שיטה of ר' מאיר and the איסורים of אכילה and הנאה apply to all people at the same time
- b) שאלה
- i) Does the קשיא of רש"י also apply to the מסקנא that the משנה deals with two רבנן גמליאל (ישראל and כהן) according to

- c) תשובה
- i) yes
 - ii) because even if the משנה didn't teach that
 - (1) in 'שעה ה' when only a כהן is באכילה מותר
 - (2) a ישראל as well as a כהן is מותר to be בעופות ועופות
 - iii) we'd assume this דין ourselves since there's no סברא that would make us think that to feed בהמות that is only an הנאה is more חמיר than אכילת כהן
- d) קשיא
- i) Why not say that
 - (1) if the משנה didn't teach that when a person can eat חמץ he can be מאכיל
 - (2) we might have said that
 - (a) because of the חשש of משיירא for בעופות ועופות
 - (b) the particular הנאה of האכלת בהמות חיות ועופות is more חמיר than אכילת כהן

דף כא:

תד"ה ר' יהודה אומר

[דף כא עמוד ב] תוס' בד"ה ר"י אומר כו' וא"ש אף לפי' ר"ת כו' דמותר להשהות כותח בפסח עכ"ל דאע"ג דאינו עובר עליה בבל יראה מ"מ אסור למוכרו לעובד כוכבים דבהנאה אסורה וק"ל:

- 1) תוספות as explained by ברייתא
 - a) ר' יהודה בן בתירה
 - i) פסח can be sold to a נכרי no later than 30 days before פסח
 - ii) Because כותח is eaten slowly and people might think that
 - (1) the מכירה happened during פסח
 - (2) when it's אסור to sell חמץ to a נכרי
- 2) מהרש"א as explained by פרק אלו עוברין in תוספות
 - a) בעל יראה of איסור "מותר להשהות כותח בפסח" says רבינו תם
 - b) רבינו תם to קשיא
 - i) So why is it אסור to sell כותח to a נכרי less than 30 days before פסח
 - c) תירוצ'
 - i) Although there is no איסור of יראה for כותח even in פסח
 - ii) It's still אסור to have הנאה from כותח when it's אסור to have הנאה from other חמץ
 - iii) And מכירה לנכרי is included in this איסור

תד"ה עבר זמנו אסור בהנאה פשיטא

בד"ה עבר זמנו כו' דפריך פשיטא כו' דשורפין חמץ אלמא אסור בהנאה דלריה"ג כו' עכ"ל מיהו אי לאו משנה יתירה דהכא מהא דקתני לעיל שורפין בתחלת שש לא הוה שמעינן דאסור בהנאה אף בשעה ששית דרבנן דאל"כ אמאי שורפה ולא מריצה לפני כלבו ומוכרה לעובד כוכבים דאימא דנקט שורפה בשש משום דלאחר שש שורפה דאסור בהנאה וכן נ"ל לר"ש דקתני שורפין בתחלת שש אף על גב דלפני הפסח מותר בהנאה לר"ש כדאמר לקמן מ"מ תוך זמנו אסור בהנאה וצריך לשורפה אבל לר"י הגלילי אף לאחר שש א"צ לשורפה כיון דאינו אסור בהנאה ודו"ק:

1) הקדמה

	אכילה בשעה ה'	הנאה בשעה ה'	אכילה והנאה בשעה ו'	אכילה בי"ד לאחר שעה ו'	הנאה בי"ד לאחר שעה ו'	הנאה בפסח
ר' מאיר	מותר	מותר	אסור דרבנן	אסור דאורייתא	אסור דאורייתא	אסור דאורייתא
ר' יהודה	אסור דרבנן	מותר	אסור דרבנן	אסור דאורייתא	אסור דאורייתא	אסור דאורייתא
רבן גמליאל	מותר לכהן ואסור לישראל מדרבנן	מותר לכל	אסור דרבנן אף לכהן	אסור דאורייתא	אסור דאורייתא	אסור דאורייתא
ר' שמעון				אסור דאורייתא	מותר	אסור דאורייתא
ר' יוסי הגלילי				אסור דאורייתא	מותר	מותר

2) משנה

- כל שעה שמותר לאכול... מותר בהנאתו
- עבר זמנו אסור בהנאתו

3) גמרא

- קשיא
 - פשיטא

4) תוספות

- קשיא
 - Why does the גמרא say פשיטא
 - After all יוסי הגלילי ר' says that חמץ is אסור בהנאה even in פסח
- תירוצ'
 - It's a פשיטא because
 - a משנה at דף יא: already teaches that שש שורפין בתחלת שש
 - and
 - if the משנה were to agree with יוסי הגלילי that חמץ is אסור בהנאה
 - there'd be no need to be שורף חמץ

(c) instead it would be מותר to be מריץ חמץ לפני כלבו on פסח and to sell חמץ to a נכרי on פסח

5) גמרא of the המשך

a) פשיטא of תירוצי קשיא

i) You're correct that

(1) ר' יוסי הגלילי doesn't agree with the משנה that we already know

(2) and it's a פשיטא that the איסור begins with when the הנאה מדאורייתא פשיטא אכילה מדאורייתא begins

ii) but our משנה

(1) ר' מאיר teaches the חידוש for that

(a) איסור אכילה מדרבנן when the תחלת שש from אסור בהנאה מדרבנן חמץ is begins for his שיטה both for כהנים and ישראלים

(2) and also teaches the חידוש for רבן גמליאל that

(a) איסור אכילה מדרבנן when the תחלת שש from אסור בהנאה מדרבנן חמץ is begins for his שיטה for כהנים

iii) Note by the way that

(1) ר' יהודה who says that the משנה doesn't follow ד"ה כל שעה at (1)

(a) שעה ה' during מותר בהנאה חמץ is

(b) even though ר' יהודה says there is then already an איסור אכילה מדרבנן

6) מהרש"א

a) קשיא

i) We already know from the משנה at דף יא: that חמץ is אסור בהנאה since שעות דרבנן

(1) תחלת שש at שריפה the משנה teaches that there is

(2) And if the חמץ was then מותר בהנאה there should have been a היתר during עובדי כוכבים חמץ to sell and מריץ חמץ לפני כלבו to be שעה ו'

b) תירוצי

i) The משנה is necessary for us not to be טועה that

(1) חמץ is actually מותר בהנאה during שש שעה

(2) And

(a) תחלת שש at שריפת חמץ requires דף יא: at the משנה the reason

(b) Is in anticipation of the הנאה איסור that will be חל

(i) רבן גמליאל and ר' מאיר for סוף שש at

(ii) ר' שמעון for itself on פסח

תד"ה נכתוב רחמנא

בד"ה נכתוב רחמנא כו' ואיכא דמוקי לה אתרווייהו כו' אלקיחה כפשטא דקרא ואנתינה כו' עכ"ל לההיא דהכא לא דמיא דהכא לא מצי קאי כולה מלתא אגר לחודה או אעובד כוכבים לחודיה משא"כ התם דאצבעו מצי קאי שפיר אחדא אדלעיל או אדלתתא ודמי ממש להני ה' דאין להם הכרע ועי' בתוס' ר"פ א"נ וק"ל:

1) מהרש"א and תוספות as explained גמרא

a) Part 1

i) There are five פסוקים that have no הכרע at all

ii) For example

(1) "ארבעה גביעים משוקדים כפתורי ופרחי" פסוק

(2) each has meaning "כפתורי ופרחי" and "ארבעה גביעים"

(a) "ארבעה גביעים" refers to משוקדים whether

(b) "כפתורי ופרחי" refers to משוקדים or

b) Part 2

i) "ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו ונתן" פסוק is similar to the five פסוקים that have no הכרע because

ii) "ולקח הכהן מדם החטאת" and "ונתן" each has meaning

(1) "ולקח הכהן מדם החטאת" refers to באצבעו whether

(2) "ונתן" refers to באצבעו or

c) Part 3

i) Now consider the following פסוק if it were written without the word "או"

(1) "לגר אשר בשעריך תתננה ואכלה או [ו]מכור לנכרי"

ii) This פסוק isn't similar to the five that have no הכרע because

(1) if the פסוק is read as

(a) לגר אשר בשעריך תתננה ואכלה ומכור

(b) לנכרי has no meaning

(2) And if the פסוק is read as

(a) תתננה ואכלה ומכור לנכרי

(b) לגר אשר בשעריך has no meaning

תד"ה בשלמא ובא"ד וצריך לכתוב נמי

תוספות דידן

בשלמא לרבי מאיר - תימה לר"מ נמי יקשה דהא איצטריך לאקדומי נתינה דגר ותי' ר"י דודאי אי לא הוה כתב קרא כל עיקר הוה ידעינן מסברא לאקדומי אבל השתא דכתב נתינה תתננה ואכלה ומכור אי לא הוה כתב או ה"א דאתא למיזרש שאין צריך להקדים וצריך ליכתב נמי גר ונכרי דאי לא הוה כתב אלא גר הוה אמינא דאתא למעוטי נתינה דנכרי ואי הוה כתוב נכרי לחודיה הוה אמינא דאתא למעוטי מכירה דגר

תוספות בפרק כל הבשר

עד שיפרוט לך הכתוב כדרך שפרט לך בנבלה - וא"ת לר"מ נמי היכי יליף מיניה דלא תאכלו משמע איסור הנאה מדפרט היתר הא איצטריך קרא להקדים נתינת גר למכירת עובד כוכבים וי"ל דמסברא בלא שום קרא הוה ידעינן להקדים אלא השתא דכתיב נתינה ומכירה ללמד בעלמא איסור הנאה אי לאו דכתיב או להקדים ה"א דאתא קרא להשוותם וא"ת ולא ליכתוב אלא חד מינייהו או מכירה דעובד כוכבים או נתינה דגר ולא יצטרך או להקדים כיון דידעי ליה מסברא וי"ל דה"א דאתי קרא למעוטי נתינה דעובד כוכבים וא"ת ויכתוב נתינה דעובד כוכבים וי"ל דה"א דאתי למעוטי נתינה דגר...

מהרש"א

בד"ה בשלמא לר"מ כו' אבל השתא דכתב נתינה כו' עכ"ל ר"ל אבל השתא דכתיב נתינה ומכירה ללמד בעלמא איסור הנאה אי לאו דכתיב או להקדים ה"א דאתי קרא להשוותם עכ"ל התוס' פ' כ"ה לפום הסברא דאתי קרא להשוותם לא הוה ידעינן מיניה ללמד איסור הנאה בעלמא וכן לפי מה שכתבו התוס' דאי לא הוה כתיב אלא גר ה"א דאתי למעוטי נתינה דעובד כוכבים ואי כו' היינו דלא הוה ידעינן איסור הנאה בעלמא וק"ל:

בא"ד וצריך לכתוב נמי גר ועובד כוכבים דאי לא הוה כתב אלא גר כו' עכ"ל מדברי התוס' דפרק כ"ה וא"ת ולא לכתוב אלא חד מינייהו או מכירה דעובד כוכבים או נתינה ולא יצטרך או כו' וי"ל דה"א דאתי קרא למעוטי נתינה בעובד כוכבים וא"ת ויכתוב נתינה דעובד כוכבים וי"ל דה"א דאתו למעוטי נתינה דגר דלא כו' עכ"ל ונ"ל דהתוס' דהכא ליכא לפרושי ולכוין דבריהם כי התם שהרי הכא כתבו דאי הוה כתיב עובד כוכבים לחודיה דה"א דאתי למעוטי מכירה דגר והתם כתבו דה"א דאתי למעוטי נתינה דעובד כוכבים גם זו הקושיא שכתבו שם דלכתוב נתינה בעובד כוכבים ותירוצם שם לא הזכירו הכא ואינו אלא דברי נביאות למימר דגר יהיה גרוע דהא בכולה שמעתין מוכח דגר עדיף ליה וע"כ הנראה דלא קשיא להו הכא אלא דלכתוב גר לחודיה בין במכירה ובין בנתינה או דלכתוב עובד כוכבים לחודיה בין במכירה ובין בנתינה ולא יצטרך או להקדים כיון דידעינן ליה מסברא אבל הא לא קשיא להו הכא דלא לכתוב אלא חדא או מכירה או נתינה בגר או דלכתוב חדא או מכירה או נתינה בעובד כוכבים דבכל חדא ה"א דאתי למעוטי אידך בגופיה דאי לא הוה כתיב אלא מכירה בגר ה"א דאתי למעוטי נתינה בגר גופיה ואי לא הוה כתיב אלא נתינה בגר ה"א דאתי למעוטי מכירה בגר גופיה וכן אי לא הוה כתיב אלא חדא בעובד כוכבים ה"א דאתי למעוטי אידך בעובד כוכבים גופיה ולא קשיא להו הכא אלא דלכתוב תרוייהו בגר ולא לכתוב עובד כוכבים כלל או דלכתוב תרוייהו בעובד כוכבים ולא לכתוב גר כלל

וע"ז תירצו שפיר דאי כתיב עובד כוכבים לחודיה בתרווייהו ה"א דאתי למעוטי מכירה דגר כסברת האמת דעדיף גר מעובד כוכבים זה הנראה לנו ברור בכוונת דבריהם דהכא ודו"ק:

1) גמרא

- a) "כ"מ שנאמר לא יאכל בחולם... אחד איסור אכילה אחד איסור הנאה במשמע" ר' אבהו
- b) ר' אבהו
 - i) "לא תאכלו (בחולם) כל נבילה לגר אשר בשעריך תתננה ואכלה או מכור לנכרי" derives this שיטה from
 - ii) by being דורש that
 - (1) since תורה where the תורה teaches a גר אשר בשעריך תתננה ואכלה ללא תאכלו בחולם
 - (2) it must be that ללא תאכלו בחולם without a special היתר would have taught איסור אכילה as well as איסור הנאה

2) ברייתא

- a) ר' מאיר
 - i) "לגר אשר בשעריך תתננה וגו'" has no הכרע and is read two ways:
 - (1) לגר אשר בשעריך תתננה ואכלה או מכור
 - (2) תתננה ואכלה או מכור לנכרי And
 - ii) It follows that for both גר and נכרי there can be both נתינה and מכירה
- b) ר' יהודה
 - i) Although in general a פסוק that has no הכרע is read both ways
 - ii) the פסוק here uses "או" to teach that this פסוק is an exception where דברים only to a גר and מכירה only to a נכרי ככתבן: there can be נתינה only to a גר
- c) שאלה
 - i) What does "או" teach for מאיר ר'
- d) תשובה
 - i) "או" teaches that
 - (1) although any kind of הנאה is permitted
 - (2) מכירה לנכרי is preferred over גר בנתינה
- e) שאלה
 - i) Since ר' יהודה needs או to teach דברים ככתבן that there can be נתינה only to a גר and מכירה only to a נכרי
 - ii) How does he derive that גר בנתינה is preferred over נכרי מכירה
- f) תשובה

- i) מסברא ר' יהודה says we know this preference
- g) ר' אבהו to קשיא
- i) According to ר' יהודה it's possible that
- (1) לגר אשר teaches only איסור אכילה so there's no need for הנהגה to teach a היתר בשעריך
- (2) Instead
- (a) לגר אשר בשעריך תתנה "או" is needed to set out the word
- (b) that teaches that there are certain kinds of הנהגה that are אסור namely מכירה לגר and נתינה לנכרי
- 3) ד"ה בשלמא at מהרש"א as explained by תוספות
- a) קשיא
- i) Why doesn't the גמרא ask the same קשיא from ר' אבהו to קשיא
- ii) Namely
- (1) According to ר' מאיר it's possible that
- (a) לגר אשר teaches only איסור אכילה so there's no need for הנהגה to teach a היתר בשעריך
- (b) Instead
- (i) לגר אשר בשעריך תתנה "או" is needed to set out the word
- (ii) that teaches that דגר נתינה has קדימה over דנכרי
- b) פרק כל הבשר in תוספות of תירוצ
- i) It's only if the שיטה of ר' אבהו is correct and the פסוק needs to set out לגר אשר מותר בהנאה is נבילה בשעריך
- (1) that we can accept that "או" is needed to avoid the mistake that
- (a) **instead of** to teach היתר הנהגה
- (b) the purpose of the פסוק of "לגר אשר בשעריך" is to be גר בנתינה משה to נכרי by teaching that the סברא of קדימה isn't correct
- ii) but if the שיטה of ר' אבהו isn't correct
- (1) we wouldn't have needed the פסוק altogether
- (2) because we'd have no reason to think that the סברא of קדימה isn't correct
- c) תוספות here of תירוצ
- i) The words of תוספות here aren't clear as the words of תוספות in פרק כל הבשר and it's possible that תוספות here follows this "מהלך ב"
- (1) It's only if the שיטה of ר' אבהו is correct and the פסוק needs to set out לגר אשר בשעריך מותר בהנאה is נבילה
- (a) That without "או" in the פסוק we might have been טועה that the פסוק

- (i) **besides** teaching היתר הנאה
 - (ii) **also** is משוה "גר בנתינה" to "נכרי במכירה" to teach that there's **no** קדימה
- ii) but if the שיטה of אבהו ר' isn't correct
 - (1) we wouldn't have needed the פסוק altogether
 - (2) because we'd have no reason to think that the סברא of קדימה isn't correct
- 4) מהרש"א
 - a) We'll explain below that it's מסתבר that תוספות here follows the שיטה of תוספות in פרק כל הבשר
- 5) תוספות of המשך
 - a) "לא ליכתוב אלא חד מינייהו" of קשיא
 - i) To avoid the טעות that the purpose of the פסוק is להשוותן
 - ii) it would have been enough for the פסוק to mention only the דין for גר or only the דין for נכרי
 - iii) Because then
 - (1) Since the פסוק wouldn't have mentioned both cases
 - (2) it would be clear even without "או" that the purpose of the פסוק isn't to be משוה the two cases
 - b) תירוצ'
 - i) If the פסוק of לגר אשר בשעריך weren't set out in full
 - ii) I would have said that
 - (1) The פסוק doesn't teach the שיטה of אבהו ר' and in fact all הנאות are generally מותר
 - (2) and the **only** purpose of the פסוק
 - (a) is to be ממעט from the הנאות that are generally מותר
 - (b) The aspects of נתינה דגר and מכירה דנכרי that we'll discuss below
- 6) מהרש"א
 - a) Note that
 - i) If you were to follow מהלך ב' in תוספות earlier
 - ii) We'd have to explain that תוספות here says
 - (1) If the פסוק of לגר אשר בשעריך weren't set out in full
 - iii) I would have said that
 - (1) The פסוק besides teaching the שיטה of אבהו ר' that all הנאות are generally אסור

- (2) The פסוק also teaches an איסור הנאה for those aspects of נתינה דגר and מכירה דנכרי that we'll discuss below
- b) But this מהלך is clearly incorrect because there'd be no reason for particular איסורי הנאה when we already have a general איסור הנאה
- c) So it must be that
- i) מהלך ב' מסתבר to follow that it's not תוספות
 - ii) And תוספות throughout follows the מהלך of תוספות in כל הבשר
- 7) תוספות of "לא ליכתוב" and on the תירוץ of תוספות קשיא – further עיון on the תוספות of "א" of המשך תוספות
- a) הקדמה
- i) גר relative to גרע is נכרי
 - ii) To a מקבל it's a פשיטות that נתינה is more favorable than מכירה
 - iii) It follows that
- (1) First
 - (a) It's more מסתבר to permit נתינה דגר than מכירה דגר or מכירה דנכרי or נתינה דנכרי
 - (2) Second
 - (a) It's more מסתבר to permit מכירה דנכרי than מכירה דגר
- b) Here are two מהלכים to explain תוספות בעיון for קשיא of "ולא ליכתוב" and תוספות תירוץ
- c) First מהלך
- i) קשיא
 - (1) Why doesn't the פסוק say
 - (a) מכירה דנכרי without saying נתינה דגר
 - (b) or נתינה דגר without saying מכירה דנכרי
 - ii) תירוץ
 - (1) we'd have said that the purpose of the פסוק
 - (a) Isn't to teach the דין of אבהו ר' and in fact לא תאכל בחולם doesn't imply איסור הנאה at all
 - (b) But is to be מועט altogether
 - (i) נתינה דגר if only נתינה דנכרי were mentioned
 1. So that for נכרי only מכירה is מותר
 - (ii) מכירה דגר if only מכירה דנכרי were mentioned
 1. So that for גר only נתינה is מותר

קשיא	תירוץ	קשיא	תירוץ
מהלך א' בתוספות דידן	לא ליכתוב אלא גר כלומר נתינה דגר מבלי למיכתב מכירה דנכרי	הוה אמינא דאתי קרא למעט נתינה דנכרי	לא ליכתוב אלא נכרי כלומר מכירה דנכרי מבלי למיכתב נתינה דגר

d) Second מהלך

i) תוספות asks that

(1) Why doesn't the פסוק teach

- (a) both מכירה לנכרי and נתינה גר without mentioning נכרי
(b) or both מכירה לנכרי and נתינה גר without mentioning נכרי

ii) And תוספות answers that

(1) If the פסוק said only one of נתינה ומכירה דגר or נתינה לנכרי

(2) we'd have said that the purpose of the פסוק

- (a) isn't to teach the דין of אבהו
(b) but is
(i) to be ממעט "מכירה לגר" if only "נתינה ומכירה לנכרי" were mentioned
(ii) to be ממעט "נתינה ומכירה לגר" if only "נתינה לנכרי" were mentioned
(c) Because גר is גרע relative to נכרי

קשיא	תירוץ	קשיא	תירוץ
מהלך ב' בתוספות דידן	לא ליכתוב אלא "גר" כלומר מכירה דגר ונתינה דגר	הוה אמינא דאתי קרא למעט נתינה לנכרי	לא ליכתוב אלא "נכרי" כלומר מכירה דנכרי ונתינה דנכרי

e) מהלך ב' to שאלה

i) Why doesn't תוספות also ask that the פסוק could have mentioned only נתינה דגר or מכירה לנכרי

f) תשובה

i) תוספות assumes we'd understand ourselves

- (1) if the פסוק were to say only נתינה דגר we'd say the purpose of the פסוק is to be ממעט "מכירה דגר"
(2) if the פסוק were to say only מכירה דנכרי we'd say the purpose of the פסוק is to be ממעט "נתינה דנכרי"

8) תוספות in מהלכים compared to פרק כל הבשר in תוספות

קשיא	תירוץ	קשיא	תירוץ	קשיא	תירוץ	קשיא	תירוץ
מהלך תוספת בפרק כל הבשר	לא ליכתוב אלא נתינה דגר מבלי למיכתב מכירה דנכרי	הוה אמינא דאתי קרא למעט נתינה דנכרי	לא ליכתוב אלא מכירה דנכרי מבלי למיכתב נתינה דגר	הוה אמינא דאתי קרא למעט נתינה דנכרי	לא ליכתוב אלא נתינה דגר מבלי למיכתב מכירה דנכרי	הוה אמינא דאתי קרא למעט נתינה דנכרי	לא ליכתוב אלא נתינה דגר מבלי למיכתב מכירה דנכרי
מהלך א' בתוספות דידן	לא ליכתוב אלא נתינה דגר מבלי למיכתב מכירה דנכרי	הוה אמינא דאתי קרא למעט מכירה לגר	לא ליכתוב אלא מכירה דנכרי מבלי למיכתב נתינה דגר	הוה אמינא דאתי קרא למעט נתינה דנכרי	לא ליכתוב אלא נתינה דגר מבלי למיכתב מכירה דנכרי	הוה אמינא דאתי קרא למעט נתינה דנכרי	לא ליכתוב אלא נתינה דגר מבלי למיכתב מכירה דנכרי
מהלך ב' בתוספות דידן	לא ליכתוב אלא "גר" כלומר מכירה דגר ונתינה דגר	הוה אמינא דאתי קרא למעט מכירה לגר	לא ליכתוב אלא "נכרי" כלומר מכירה דנכרי ונתינה דנכרי	הוה אמינא דאתי קרא למעט נתינה לנכרי	לא ליכתוב אלא "גר" כלומר מכירה דגר ונתינה דגר	הוה אמינא דאתי קרא למעט נתינה לנכרי	לא ליכתוב אלא "גר" כלומר מכירה דגר ונתינה דגר

9) מהרש"א

a) Part 1

- i) It's obvious from the table that תוספות in פרק כל הבשר doesn't follow the second מהלך in תוספות here

b) Part 2

- i) there are also two differences between תוספות in פרק כל הבשר and the first מהלך of תוספות here

ii) First difference

- (1) On the קשיא that the פסוק could have said only מכירה דנכרי

(a) While תוספות for the first מהלך here answers that then we'd have said that the פסוק means to be דגר מכירה

(b) תוספות in פרק כל הבשר answers that then we'd have said that the פסוק means to be נתינה דנכרי

iii) Second difference

- (1) תוספות here for the first מהלך doesn't ask at all that the פסוק need say only נתינה דנכרי

- (2) While תוספות in פרק כל הבשר does ask this קשיא and תוספות there answers that "then we'd have said that the פסוק means to be דגר מכירה"

c) Part 3

- i) the תירוץ of תוספות in פרק כל הבשר that "then we'd have said that the פסוק means to be דגר מכירה" is a דוחק

- ii) because we've established that the סוגיא throughout assumes that נכרי is גרע relative to גר

d) part 4

- i) the first מהלך of תוספות here is also בדוחק

- ii) because תוספות here should have asked the פסוק that the פסוק say only נתינה דנכרי
- e) Part 5
 - i) The second מהלך of תוספות has no דחיקות
 - ii) note that
 - (1) we've explained for this מהלך why תוספות here doesn't ask that the פסוק say only נתינה דנכרי
 - (2) and to explain why the פסוק doesn't say only מכירה ונתינה לנכרי
 - (a) the תירוץ of תוספות that "we'd have said that the פסוק is ממעט מכירה דגר
 - (b) is consistent with the מהלך of the גמרא that נכרי is גרע
 - (3) and to explain why the פסוק doesn't say only מכירה ונתינה לגר
 - (a) the תירוץ of תוספות that "we'd have said that the פסוק is ממעט נתינה דנכרי"
 - (b) is also consistent with the מהלך of the גמרא that נכרי is גרע

דף כב.

רש"י ד"ה היא וחלבה וגידה

[דף כב עמוד א] בפרש"י בד"ה היא וחלבה כו' והרי לך היתר הנאה בלאו דגיד ל"ש נבילה ול"ש כשירה עכ"ל ר"ל כיון דלאו דגיד ע"כ לא תאכל דידיה היינו אכילה ממש ולא הנאה לגבי נבילה ה"ה לגבי כשירה כמ"ש התוס' לקמן גבי דם ולא הוקשה להו טפי התם אלא משום דאיכא בדם תרי לאוי ודו"ק:

1) גמרא

a) הקדמה

i) איסור אכילה as well as an איסור הנאה teaches an איסור בחולם ר' אבהו

b) ר' אבהו to קשיא

i) Then "על כן לא יאכלו (בחולם) בני ישראל את גיד הנשה" should mean that גיד הנשה is אסור בהנאה

ii) Yet a משנה says that גיד הנשה is מותר בהנאה

c) מהרש"א and רש"י as explained by תירוצ

i) The specific היתר for הנאה from נבילה also applies to its גידין

ii) Because "כשהותרה נבילה בהנאה היא חלבה וגידה הותרה בהנאה"

iii) And

(1) once we know that "לא יאכלו" for גיד הנשה doesn't teach an איסור הנאה for the גיד of a נבילה

(2) we say that the לא יאכלו for גיד הנשה is an exception that doesn't teach an איסור הנאה at all – even for כשירה

2) מהרש"א

a) תד"ה מה מים מותרין in תוספות by comparing the similar reasoning

i) Once "על הארץ תשפכנו כמים" teaches that לא יאכל דם doesn't teach that דם אסור בהנאה is חולין

ii) We say that this לא יאכל דם doesn't teach an איסור הנאה at all – even for קדשים to which על הארץ תשפכנו כמים doesn't apply

b) קשיא

i) Why does תוספות make this point directly for דם but not for גיד הנשה

c) תירוצ

i) דם needs anyway to deal with a further קשיא that's not relevant to גידין

(1) Namely that there's a separate לאו for קדשים

(2) Details of this קשיא aren't relevant here

תד"ה אותו אתה משליך

תוס' בד"ה אותו אתה כו' דאצטריך למשרי עובר שהוציא את ידו משום כו' עכ"ל ר"ל למשרי ליה בהנאה דסד"א דהוקשו לקדשים שיצאו כו' והיינו היקשא דמחזד קרא נפקא להו וק"ל:

1) גמרא

a) הקדמה

i) "ובשר בשדה טריפה לא תאכלו"

(1) Besides teaching the טריפה of דין

(2) Also teaches that there's an איסור אכילה for ידו and for עובר שהוציא את ידו
קדשים שיצאו ממחיצתן

2) תוספות

a) "איתקוש אהדדי" are קדשים שיצאו ממחיצתן and עובר שהוציא את ידו

3) מהרש"א

a) Although there's no actual היקש

b) They're איתקוש אהדדי in the sense that their איסור אכילה is derived from the same פסוק

תד"ה חולין שנשחטו בעזרה

בד"ה חולין שנשחטו כו' א"ב חולין שנשחטו בעזרה אי אפשר לפרש בע"א בפרק מי שאמר כו' עכ"ל וקאי וא"א לפרש בע"א אפרק מי שאמר כו' דשם מוכח להדיא דא"א לפרש בע"א כדמשמע פשט הלכה הכא בסוף שמעתין דלגמרי קאמר ומהרש"ל הבין דא"א לפרש בע"א קאי אסוף שמעתין והאריך ליישב בזה לקמן ואין צורך לדחוקיו בזה ודו"ק:

בא"ד דבת"כ פ' צו גבי נותר דרש ר' יהודה לא כו' מכלל דאסירי בהנאה מדאורייתא עכ"ל בפ' שני דקדושין נמי איכא תנא בהדיא דסבר חולין שנשחטו בעזרה אסורין בהנאה מדאורייתא כמו שפרש"י אלא דעיקר קושיתם דר"י אדר"י דאליבא דר"י מסיק הכא דלאו דאורייתא הוא ובת"כ תני בהדיא ר"י דרש כו' וק"ל:

- 1) גמרא
 - a) באכילה as well as אסור בהנאה are חולין שנשחטו בעזרה
 - b) דאורייתא איסור ר' יהודה isn't that the ר' יהודה says
- 2) רש"י
 - a) Part 1
 - i) דאורייתא איסור הנאה ר' יהודה isn't that the ר' יהודה says
 - ii) דאורייתא איסור אכילה ר' יהודה accepts that the ר' יהודה says
 - b) Part 2
 - i) דאורייתא איסור הנאה is also whether the תנאים of מחלוקת there's a מסכת קידושין In
- 3) רש"י disagrees with תוספות
 - a) דאורייתא איסור אכילה ר' יהודה isn't that the ר' יהודה says even
- 4) מהרש"א
 - a) It's not clear from תוספות whether תוספות brings a ראי' to its שיטה from נזיר or from "סוף שמעתא" at כג: דף
 - b) סוף שמעתא ראי' is based on מהרש"ל says that the
 - c) מהרש"א says the שיטה of מהרש"ל is a דוחק and in fact תוספות brings its ראי' from מסכת נזיר
- 5) תוספות of המשך
 - a) קשיא
 - i) דאורייתא איסור הנאה ר' יהודה says that the ר' יהודה says that תורת כהנים from משמע It's
- 6) מהרש"א
 - a) דאורייתא איסור הנאה is already noted that a תנא in קידושין says that the רש"י has
 - b) But תוספות prefers to ask its קשיא from תורת כהנים because there ר' יהודה himself says the איסור is דאורייתא

תד"ה ור' שמעון נמי מיסר אסור בהנאה

בד"ה ור"ש נמי כו' דהא ר"י אית ליה בפ"ק דמס' ע"ג דאסור ליתן להם מתנת חנם כו' עכ"ל מהך דלעיל דאמר ר"י דברים ככתבן ואסור ליתן להם מתנת חנם ה"מ לאקשוויי כן וכ"ה בתוס' פרק כ"ה (אלא דעיקר מלתיה שם בעובד כוכבים מביאה מפ"ק דמס' ע"ז) [אלא דמוסיפין שם "ועל זה מביאה מפ"ק דמס' ע"ז"] וק"ל {עיין הגהות שונות באחרונים}

בא"ד לא אתי חזקיה כר"מ דלר"מ פשיטא לן לעיל מדאצטריך למשרי כו' עכ"ל דלא ניחא להו כפרש"י לקמן בשמעתין דחזקיה מצי סבר כר"מ ואצטריך קרא להקדים נתינה כו' דהא פשיטא לן לעיל לר"מ מדאצטריך למשרי כו' ולא ה"ל לתלמודא לישתמט מלמימר לחזקיה דאצטריך אליבא דר"מ להקדים נתינה כו' אלא ע"כ דלכ"ע ליכא למימר הכי לר"מ וכמ"ש התוס' לעיל בשם ר"י דלר"מ נמי הוה ידעין מסברא לאקדומי כו' ודו"ק:

1) First הקדמה

- a) איסור אכילה besides the הנאה teaches an איסור לא יאכל בחולם ר' אבהו
- b) איסור אכילה only an איסור says that לא יאכל בחולם חזקי'

2) Second הקדמה based on the גמרא at דף כא:

- a) "לגר אשר בשעריך תתננה או מכור לנכרי" that נבילה says for פסוק A
- b) נבילה of נתינה and דברים ככתבם is to teach that פסוק says the purpose of the ר' יהודה is only to a גר and not to a נכרי
- c) ר' מאיר says that
 - i) דברים ככתבן of דין There's no
 - ii) קדימה of קדימה – the meaning of דין is n't relevant here

3) Third הקדמה

- a) שאלה
 - i) דברים ככתבן ר' מאיר doesn't say that since
 - ii) must it be that he applies לשעריך to teach לגר אשר
 - (1) that ר' אבהו of שיטה the
 - (2) unless there's a specific הנאה implies לא יאכל בחולם
- b) תשובה
 - i) רש"י
 - (1) No
 - (2) even would be נבילה so that חזקי' of שיטה ר' מאיר can follow the
 - (3) קדימה of דין to teach "לגר אשר בשעריך" and he applies

- ii) תוספות
 - (1) קדימה relies on סברא ר' מאיר
 - (2) So it must be that ר' אבהו of שיטה agrees with the ר' מאיר
- 4) מהרש"א
 - a) תוספות of שיטה to the ראי'
 - i) ר' אבהו of שיטה follows the ר' מאיר that פשיטות at גמרא: The
 - ii) And doesn't even suggest that ר' מאיר might apply בשעריך to teach the חזקי' of שיטה and so could agree with the חזקי' of דינ
- 5) גמרא here
 - a) ר' אבהו to קשיא
 - i) אסור is גיד הנשה ר' אבהו "על כן לא יאכלו (בחולם) את גיד הנשה" בהנאה
 - ii) "שולח אדם ירך לנכרי וגיד הנשה בתוכו" משנה Yet a
 - b) מהרש"א and רש"י as explained by תירוצ'
 - i) לגר אשר from נבילה for היתר הנאה ר' יהודה follows משנה The
 - ii) In fact שמעון ר' disagrees with this לימוד and says גיד הנשה is אסור בהנאה
- 6) תוספות
 - a) קשיא
 - i) אסור to send a ירך to a נכרי if there's a מסכת עבודה זרה ר' יהודה says in
 - ii) So how can it be that he is the תנא who says that לנכרי ירך שולח
- 7) מהרש"א
 - a) didn't have to bring a ראי' from מסכת עבודה זרה to prove that ר' יהודה says it's אסור to make a נתינה to a נכרי
 - b) could have derived this from the גמרא here where ר' יהודה says דברים ככתבן and that נתינה is מותר only to a גר
 - c) Note that
 - i) says: דף קיד: at פרק כל הבשר in תוספות
 - (1) ר' יהודה אומר דדברים ככתבן ואסור ליתן לכנעני עובד כוכבים מתנת חנם
 - (2) ועל זה מביאה בפרק קמא דמסכת עבודה זרה
- 8) תוספות of המשך
 - a) חזקי' to קשיא
 - i) How is it that שמעון ר' says that גיד הנשה is אסור בהנאה even though the לא יאכל for בצירי is בחולם and not גיד הנשה

- b) תירוצ
 - i) You're right that it can't be that שמעון ר' agrees with the שיטה of חזקי'
 - ii) In fact we've seen that תוספות says that מאיר ר' also doesn't agree with the שיטה of חזקי'
- 9) מהרש"א
 - a) Note that we've established that רש"י holds that מאיר ר' can agree with the שיטה of חזקי'

תד"ה והרי דם

בד"ה והרי דם כו' כשהותר בהמה דמה נמי הותרה כו' עכ"ל ר"ל כשהותרה נבילה ונקטו בהמה במקום נבילה דדמה בכלל בשר בהמה הוא וק"ל:

1) גמרא

a) קשיא

- i) A מותר בהנאה דם is אכילת דם בחולם פסוק and yet a משנה says that לא תאכל דם בחולם
- ii) This is a קשיא to אבהו ר' אבהו who says לא תאכל בחולם as well as איסור אכילה

2) תוספות

a) קשיא

- i) We established at דף כב. on ד"ה היא וחלבה that
(1) When the גמרא asked a similar קשיא from גיד הנשה
(2) the גמרא answered that "כשהותרה נבילה היא חלבה וגידה הותרה"
- ii) Why not say the same for דם: דמה נמי הותרה:

3) מהרש"א

- a) כשהותרה נבילה instead of כשהותרה בהמה וכו' says תוספות
- b) Because תוספות means that
i) When the איסור of נבילה was הותר for בהמה
ii) דם that's part of the בהמה was also הותר from the איסור of נבילה

תד"ה מועלין בהן

בסיוע ר' צבי ברכה וחבורה שלו

בד"ה מועלין בהן כו' ה"ג מ"ט אין מועלין ואמתני' קאי דקתני דם בתחלה כו' עכ"ל לכאורה לא היו צריכים לפרושי דקאי אין מועלין בתחלה דמתני' אלא דקאי אבריייתא דאירי בשיצא לנחל קדרון דלכ"ע אין מועלין מן התורה וקאמר מ"ט אין מועלין בו מה"ת וכן מוכחת הסוגיא דפ' הוציאו לו דקאי התם איוצאין לנחל קדרון דלא מיייתי שם כלל הא דדם בתחלה אין מועלין בו ואפ"ל דניחא להו לפרש ההיא סוגיא דמס' מעילה דאמתני' קאי דקתני גבי דם בתחלה לכ"ע אין מועלין דאי אבריייתא הוה משמע דאין מועלין דקאמרי חכמים קאי וליתא דהא ר"מ ור"ש נמי לא פליגי אלא מדרבנן אבל מדאורייתא אינהו נמי סברי דאין מועלין ודו"ק:

1) First הקדמה

- a) נחל קדרון to מקדש is דם when the דם is יוצא from the דם means דם שנעשה מצותו
- b) דם לפני זריקה means דם בתחלתו

2) Second הקדמה

- a) "אין לך דבר שנעשה מצותו ומועלין בו"
- b) דם לאחר זריקה for מעילה there's no

3) Third הקדמה

- a) מסכת מעילה in משנה
 - i) ר' שמעון
 - (1) רישא
 - (a) "דם בתחלתו אין מועלין בו"
 - (2) סיפא
 - (a) "מועלין בדם [לאחר זריקה] שיצא ממקדש לנחל קידרון"
- b) To make the כלל of דבר אין לך דבר consistent with the כלל deals with מעילה דרבנן and the סיפא deals with מעילה דאורייתא

כלל אין לך דבר שנעשה מצותו ומועלין בו	אין מועלין בדם לאחר זריקה מדאורייתא
רישא דמשנה לר' שמעון	דם בתחלתו אין מועלין בו
סיפא דמשנה לר' שמעון	דם לאחר זריקה מועלין בה מדרבנן

4) Fourth הקדמה

- a) מסכת מעילה in ברייתא
 - i) ר' מאיר ור' שמעון
 - (1) מועלין בדמים
 - ii) חכמים
 - (1) אין מועלין בדמים

כלל אין לך דבר שנעשה מצותו ומועלין בו	אין מועלין בדם לאחר זריקה מדאורייתא
רישא דמשנה לר' שמעון ולית מאן דפליג	דם בתחלתו אין מועלין בו
סיפא דמשנה לר' שמעון ולית מאן דפליג	דם לאחר זריקה מועלין בה מדרבנן
ברייטא לר' מאיר ור' שמעון	מועלין בדמים
ברייטא לחכמים	אין מועלין בדמים לאחר זריקה

- b) Since **דם בתחלתו** in the משנה says there's no מעילה for **דם** it must be that the מחלוקת in the ברייתא is whether there is מעילה דרבנן for **דם לאחר זריקה**

כלל אין לך דבר שנעשה מצותו ומועלין בו	אין מועלין בדם לאחר זריקה מדאורייתא
רישא דמשנה לר' שמעון	דם בתחלתו אין מועלין בו
סיפא דמשנה לר' שמעון	דם לאחר זריקה מועלין בה מדרבנן
ברייטא לר' מאיר ור' שמעון	מועלין בדמים לאחר זריקה מדרבנן
ברייטא לחכמים	אין מועלין בדמים לאחר זריקה אפי' דרבנן

5) תוספות

a) First הקדמה

- in **מ"ט דמ"ד אין מועלין** the גמרא asks "מ"ט דמ"ד אין מועלין" and the גמרא answers that אין מועלין based on a פסוק
- This implies that there's a מחלוקת between two דאמרי מאן on whether מועלין and מעילה דאורייתא involves מחלוקת that the

b) Second הקדמה

- the only מחלוקת in this סוגיא is between the חכמים and **ר"מ ור"ש** in the ברייתא where אין מועלין say חכמים and מועלין say **ר' שמעון** and **ר' מאיר**
- and we've established that this מחלוקת deals with **דם לאחר זריקה**

c) Third הקדמה

- It presumably follows that **דם לאחר זריקה** for מעילה דאורייתא says there's **ר' שמעון** זריקה

d) קשיא

- this isn't consistent with the earlier proof that the מחלוקת in the ברייתא is whether there's מעילה דרבנן for **דם לאחר זריקה**

e) תירוצ

- in the גמרא **מאי טעמא דמאן דאמר דאין מועלין**: גורס be גמרא because the גמרא refers to the רישא of the משנה that says that **כולי עלמא** agree that there's no מעילה at all for **דם בתחלתו**
- the גמרא doesn't refer to the ברייתא that deals with **דם לאחר זריקה**

6) מהרש"א

a) קשיא

- now that we've established that the correct גרסא in the גמרא is **מאי טעמא דאין מועלין**
- why doesn't תוספות say that the גמרא by asking **מאי טעמא** refers to all the תנאים in the ברייתא and asks why all agree that **מאורייתא** the דין is that אין מועלין **לאחר זריקה**

- iii) This מהלך is more consistent with a parallel סוגיא in מסכת יומא at דף נט that deals only with דם היוצא ממקדש and not with דם בתחלתו
- b) תירוצ'
 - i) Even though we're not גורס the words דמאן דאמר when the גמרא asks מאי טעמא אין מועלין
 - ii) Still
 - (1) if we were to say that מאי טעמא אין מועלין refers to the ברייתא
 - (2) it might be משמע that the קשיא is only to חכמים in the ברייתא who use the words "אין מועלין" and not ר' שמעון and ר' מאיר who use the word "מועלין" – even though ר' שמעון and ר' מאיר actually refer only to מעילה דרבנן
 - (3) and this wouldn't be correct because we've established that for דם לאחר ר' קשיא of מעילה דאורייתא so that the קשיא of ר' שמעון even זריקה ר' שמעון applies also to מאי טעמא
 - iii) but if the גמרא refers to the רישא of the משנה on דם בתחלתו
 - (1) where there is no מאן דאמר who uses the word מועלין
 - (2) it's clear that the שאלה of "מאי טעמא אין מועלין" goes to כולי עלמא

תד"ה ואימא כמים הניסכים על גבי המזבח

מהרש"ל

בד"ה ואימא כמים כו' לא פריך למילף כו'. נ"ב פירוש דאין סברא למדרש הפסוק דוקא כמים הניסכים על גבי המזבח אפילו לחומרא דסתם מים כתיב ורובן אין נסכין אלא שלא תידוק מינה להיתירא הוא דפריך ודו"ק:

מהרש"א

בד"ה ואימא כמים הניסכין כו' דממילא ידעינן מלא תאכל כו' עכ"ל ר"ל דלא תימא דע"כ היקשא להיתרא אתי דמה מים מותרין כו' דאי לאיסורא כמים הניסכין כו' לא לכתוב היקשא כלל וממילא ידעינן ליה מלא תאכל ואהא תירצו דמ"מ פריך שפיר דלא מצי למילף מהיקשא להיתרא כיון דבמשמעות ההיקש דכמים לא משמע טפי להיתירא מלאיסורא ודברי מהרש"ל בזה אין מובנים לי ואין להאריך ודו"ק:

1) גמרא

- a) איסור אכילה as well as איסור הנאה means לא תאכל בחולם ר' אבהו
- b) קשיא
 - i) Why is לא תאכל דם even though a פסוק says דם מותר בהנאה
- c) תירוצ'
 - i) מים is איתקש דם because מותר בהנאה is דם
- d) קשיא
 - i) Why don't we say that דם is אסור בהנאה the same as "מים המתנסכים על גבי המזבח"

2) מהרש"א and מהרש"ל as understood by both תוספות of שאלה

- a) Can it be that the גמרא asks that we ought to derive an איסור הנאה for דם by היקש to אסור בהנאה that's "מים המתנסכים על גבי המזבח"

3) מהרש"ל as understood by תוספות of תשובה

- a) No
 - i) We can't derive an איסור הנאה for דם from המזבח
 - ii) Because most מים is מותר בהנאה

4) מהרש"א as understood by תוספות of תשובה

- a) no
 - i) Since the גמרא here follows the שיטה of ר' אבהו that איסור הנאה is enough to teach לא תאכל בחולם
 - (1) So long as there's no דרוש teaches that הנאה is מותר
 - ii) To teach an איסור
 - (1) The תורה should have avoided a היקש altogether

- (2) And should instead have relied on the שיטה of ר' אבהו
- 5) מהרש"א and מהרש"ל as understood by both תוספות of המשך
- a) שאלה
- i) What then does the גמרא mean by its קשיא
- b) תשובה
- i) The גמרא asks that
- (1) דרוש להיתר דם there is no
- (2) because the היקש can refer to מים that's בהנאה the same as it can refer to מים that's מותר בהנאה
- ii) so
- (1) there's no היתר הנאה to disturb the איסור הנאה that for ר' אבהו is implied by לא תאכל בחולם
- (2) and the קשיא remains on why דם is מותר בהנאה

דף כב:

תד"ה סד"א בשרו אין עורו לא

בד"ה סד"א בשרו כו' דאצטריך בשרו אף על גב דעבדיה כעין בשר כו' עכ"ל דהיינו אף לאחר ששחטו דלא נימא דאיירי קרא דוקא היכא דמשקל [דנסקל] ולאוסרו בהנאה ע"ש וק"ל:

1) גמרא

a) קשיא

- i) Both 'אבהו and 'חזקי agree that לא יאכל בצירי teaches איסור הנאה as well as איסור אכילה
- ii) For (בצירי) את בשרו פסוק one שור הנסקל
- iii) So why does there also need to be another פסוק that says בעל השור הנקי to teach איסור הנאה

b) תירוצ

- i) בעל השור נקי is needed to teach that עורו is also אסור בהנאה even though it's not included in לא יאכל את בשרו

2) תוספות

a) קשיא

- i) Then why did the פסוק mention בשרו
- ii) Had it simply said לא יאכל we wouldn't have needed a special לימוד for עורו

b) מהרש"א as explained by תירוצ

- i) אסור בהנאה שור is necessary to teach that the בשרו is
(1) even if the שור wasn't נסקל
(2) but was נשחט in the manner of a שור from which there is typical בשר

תד"ה לכם למה לי לכדתניא

גמרא

והרי ערלה דרחמנא אמר ערלים לא יאכל. ותניא: ערלים לא יאכל אין לי אלא איסור אכילה, מניין שלא יהנה ממנו שלא יצבע בו ולא ידליק בו את הנר תלמוד לומר וערלתם ערלתו ערלים לא יאכל לרבות את כולם טעמא דכתב רחמנא וערלתם ערלתו ערלים הא לאו הכי הוה אמינא איסור אכילה משמע איסור הנאה לא משמע לעולם לא יאכל משמע בין איסור אכילה בין איסור הנאה ושאני התם דכתיב לכם ואיצטריך סלקא דעתך אמינא הואיל וכתב לכם שלכם יהא קמשמע לך ואלא השתא דכתיבי הנך קראי לכם למה לי לכדתניא לכם לרבות את הנטוע לרבים ...

תוספות

לכם למ"ל לכדתניא - הקשה הר"י מקורביל אמאי איצטריך ג' ערלים ליכתוב תרי ערלים לצביעה והדלקה ועל כרחך אתי' לכם לנטוע לרבים דאי להיתר הדלקה אתא לא לכתוב לכם ולא חד מהנך ערלים ונאסור מלא יאכל הנאה ומחד ערלים צביעה ולהדלקה אין קרא לאסור ואין לומר דמלא יאכל משמע לאסור אפילו צביעה והדלקה ואי הוה כתיב לא יאכל וחד ערלים הוה אסרינן מלא יאכל כל הנאה וערלים לשום דרשה והא דמצרכי' קראי לצביעה והדלקה היינו משום דכתב לכם דלכם משמע להתיר כל הנאה ולהכי אי הוה כתיב תרי ערלים ולכם הוה שרינן הדלקה [דהרי] אי אפשר לומר כן דמלא יאכל לא שמעינן צביעה דהא חזותא בעלמ' הוא כדאמר בהגוזל

מהרש"ל

תוס' בד"ה לכם למה לי כו' לא ליכתב לכם נ"ב ואף שאין משיבין הארי מ"מ תורה היא ואמינא דלק"מ דאי לא הוה כתב אלא ב' ערלים ולכם אדרבה הייתי אומר לכם הוא בא לנטוע לרבים וחד ערלים לאיסור הנאה שלא תאמר לכם כתיב וקשרי וחד לאיסור צביעה ולהדלקה לא הוה קרא לאיסור וממילא שרי כמו שהוא גופיה כתב אח"כ ... ודו"ק.

מהרש"א

בד"ה לכם למ"ל כו' לכתוב תרי ערלים כו' דאי להיתר הדלקה אתי לא לכתוב לכם כו' עכ"ל כתב מהרש"ל תירוצ' בזה דאי לא הוה כתיב אלא ב' ערלים ולכם אדרבה הייתי אומר לכם בא לנטוע וחד ערלים לאיסור הנאה שלא תאמר לכם כתיב עכ"ל ע"ש ויש להגיה על דבריו דתרי ערלים נמי אלו כתיבי לאו משום שלא תאמר לכם כתיב דא"נ לא הוה כתיב רק חד ערלים הייתי אומר לכם אתי לנטוע לרבים אלא דהשתא ניחא אית לך למימר הכי ד{בחד ערלים} (ד) לא הוה ידעינן נמי איסור בצביעה וההוא חד ערלים לאיסור הנאה דאי לא הוה כתיב ערלים כלל הייתי אומר לכם כתיב להתיר אף הנאה וללמוד תורה אני צריך ליישב דברי הר"י מקורביל דסברתו הוא דאי הוה כתיב לא יאכל ותרי ערלים אי הוה אתי לכם לנטוע לרבים ודאי דאתיין כולהו מתלתא קראי חד לא יאכל ותרי ערלים וכן אי הוה כתיב לא יאכל וחד ערלים אי הוה אתי לכם לנטוע לרבים ודאי דאתיין לא יאכל וחד ערלים לאסור תרתי דהיינו הנאה וצביעה דליכא למימר דאי לא כתיב ערלים ה"א דלכם אתי למעוטי חדא דמ"מ השתא דכתיבי (הרי) [הני] תרי קראי איכא [למימר] דלכם לנטוע

לרבים אתי אלא דע"כ משום דאיכא למימר דלכם לא אתי לנטוע לרבים ואי הוה כתיבי לא יאכל ותרי ערלים ה"א דליכא תלתא קראי משום דלכם מפקא ליה ממשמעות דלא יאכל ולא הוה רק ב' קראי דהיינו תרי ערלים ולא נאסור רק הנאה וצביעה והותרה הדלקה ואהא קשיא להו שפיר דע"כ לית לן למימר הכי אלא דאתי לכם לנטוע לרבים וא"כ הוה תלתא קראי לאיסורא דאל"כ לא ליכתוב ולא חד כו' וכן אי הוה כתוב לא יאכל וחד ערלים {ולכם} אי אתי לנטוע לרבים הרי תרי קראי איכא ואי קאתי למעוטי לא לכתוב ערלים ולא לכם ודו"ק:

בא"ד הוה אסרינן מלא יאכל כל הנאה וערלים לשום דרשה והא כו' עכ"ל ר"ל דע"כ הוה מוקמינן חד ערלים לשום דרשה דהא מלא יאכל כולהו נפקא אבל [באם] מלא יאכל לא נפקא רק איסור הנאה לית לן לאוקמא ההוא חד ערלים לשום דרשה כיון דאיכא לאוקמא לאסור צביעה וכן בתרי ערלים אפילו לפי סברתם דהשתא ליכא לאוקמי חד מהן לשום דרשה כיון דחד מינייהו לגופיה אתי לאיסור אידך נמי לאיסור אתי דתרתני לשום דרשה ודאי דלא ידעינן לאוקמא בהו וכן לפי האמת בתלתא ערלים לא ידעינן בהו שום דרשה בכולהו ומדהאי אתי לאיסור האי נמי לאיסור אתי אלא אי הוה כתיב רק חד ערלים יש לבעל דין לחלוק למימר דע"כ דאתי לשום דרשה לפום סברא דהשתא דלאיסורא לא צריך קרא כיון דאתיין כולהו מלא יאכל ואהא כתבו דא"א לומר כן כו' ודו"ק:

1) First הקדמה

a) ד"ה מנין שלא יצבע at תוספות

i) Even if we know by some דרוש that ערלה is בהנאה אסור

(1) There needs to be a separate דרוש to teach an איסור צביעה for ערלה because חזותא בעלמא is only צביעה

(2) And there needs to be a separate דרוש to teach an איסור הדלקה for ערלה because דרך ביעורו is הדלקה

2) Second הקדמה

a) איסור אכילה as well as איסור הנאה teaches לא יאכל בצירי ר' אבהו and חזקי'

3) ברייתא

a) Based on the word ערלים that appears three times

i) אסור בהנאה is ערלה

ii) אסור בצביעה

iii) אסור בהדלקה

4) גמרא

a) ר' אבהו and חזקי' to קשיא

i) Why is it that ערלה is אסור בהנאה only because of the special לימוד from וערלתם ערלתו ערלים

ii) After all

(1) both אבהו ור' חזקי' agree that לא יאכל בצירי means איסור הנאה

- (2) And for ערלה there is in fact בצירי לא יאכל
- b) תירוצ
- i) שאני התם דכתיב "לכם" סד"א שלכם יהא (1)
קמ"ל (2)
- c) רש"י as explained by קשיא
- i) "ואלא השתא דכתיבי כל הנך קראי לאסרי'
ii) לכם דמשמע היתירא למה לי"
- d) תירוצ
- i) נטוע לרבים teaches לכם
ii) מהרש"א The meaning of נטוע לרבים isn't relevant to this
- 5) ר"י מקורבל of קשיא – תוספות
- a) ר"י מקורבל of קשיא of לשון
- i) הקשה הר"י מקורבל אמאי איצטריך ג' ערלים ליכתוב תרי ערלים לצביעה והדלקה
- b) ביאור
- i) Why are לא יאכל with three ערלים and לכם needed to teach the three איסורים of
הדלקה and צביעה and הנאה
- ii) When the same result would follow if there were only two ערלים with לא יאכל
and לכם
- iii) since
- (1) We'd know איסור הנאה from לא יאכל בצירי
- (2) We'd then apply one ערלים to צביעה and the second to הדלקה
- 6) ר"י מקורבל to קשיא – מהרש"ל
- a) מהרש"ל of קשיא of לשון
- i) ואף שאין משיבין הארי מ"מ תורה היא ואמינא דלק"מ דאי לא הוה כתב אלא ב' ערלים ולכם
אדרבה הייתי אומר לכם הוא בא לנטוע לרבים וחד ערלים לאיסור הנאה שלא תאמר לכם כתיב
וקשרי וחד לאיסור צביעה ולהדלקה לא הוה קרא לאיסור וממילא שרי כמו שהוא גופיה כתב
אח"כ ... ודו"ק.
- b) מהרש"ל of קשיא of part 1 – ביאור
- i) גמרא מהלכים in the There are two possible
- ii) First מהלך – מהלך of "לכם לנטוע לרבים"
- (1) Even without ערלים we'd assume that לכם for ערלה teaches לרבים
instead of היתר הנאה
- (2) follows this מהלך and that's why he asks that ר"י מקורבל

- (a) if there were only two ערלים and לכם
- (b) נטוע לרבים would automatically be applied to לכם
- (c) So that
 - (i) לכם from היתר הנאה would teach איסור הנאה לא יאכל
 - (ii) איסור הנאה would be needed to teach ערלים no
- (d) it follows that
 - (i) איסור צביעה would be available for ערלים one
 - (ii) איסור הדלקה would be available for ערלים the second
- iii) "לכם להיתר הדלקה אתא" of מהלך – מהלך second
 - (1) Without ערלים we'd assume that היתר הנאה teaches ערלה for לכם that would destroy the משמעות of לא יאכל as teaching איסור הנאה
 - (2) That's why
 - (a) **Were there only two ערלים**
 - (i) One ערלים would be needed to restore the איסור of לא יאכל by teaching that לכם in this case doesn't teach היתר הנאה but instead teaches לרבים נטוע
 - (ii) The second ערלים would be applied to איסור צביעה
 - (iii) And there'd be no ערלים left for איסור הדלקה
 - (3) Note that this מהלך answers the קשיא of ר"י מקורבל because it explains why the גמרא needs a third ערלים for איסור הדלקה
- c) מהרש"ל of the קשיא of ביאור part 2
 - i) Refer back to the לשון of the גמרא as explained by רש"י
 - (1) קשיא
 - (a) "ואלא השתא דכתיבי כל הנך קראי לאסרי"
 - (b) לכם דמשמע היתירא למה לי"
 - (2) תירוצ'
 - (a) נטוע לרבים teaches לכם
 - ii) It's obvious from this לשון that the גמרא needs to rely on ערלים to force לכם to teach היתר הנאה instead of נטוע לרבים
 - iii) so the second מהלך – that לכם להיתר הדלקה אתא – is correct and the קשיא of ר"י מקורבל is answered
- 7) מהרש"ל of the הגהה – מהרש"א
 - a) מהרש"א of לשון
 - i) כתב מהרש"ל תירוצ' בזה דאי לא הוה כתיב אלא ב' ערלים ולכם אדרבה הייתי אומר לכם בא לנטוע וחד ערלים לאיסור הנאה שלא תאמר לכם כתיב עכ"ל ע"ש ויש להגיה על דבריו דתרי

ערלים נמי אלו כתיבי לאו משום שלא תאמר לכם כתיב דא"נ לא הוה כתיב רק חד ערלים הייתי אומר לכם אתי לנטוע לרבים אלא דהשתא ניחא אית לן למימר הכי ד {בחד ערלים} (ד) לא הוה ידעינן נמי איסור בצביעה וההוא חד ערלים לאיסור הנאה דאי לא הוה כתיב ערלים כלל הייתי אומר לכם כתיב להתיר אף הנאה

b) מהרש"ל to מהרש"א by קשיא to a הקדמה

i) by his words **"were there only two ערלים"** seems to say that for his להיתר הדלקה אתא of מהלך

(1) It's only if there two ערלים and לכם

(2) that we'd apply one ערלים

(a) to confirm the הנאה of איסור

(b) and to force לכם to be applied to לרבים נטוע

c) מהרש"ל to קשיא

i) Even if there were only one ערלים it's מסתבר for the מהלך of אתא להיתר הדלקה אתא that we'd need to apply this ערלים to confirm that

(1) איסור הנאה teaches לא יאכל בצירי (1)

(2) and the purpose of לכם is to teach לרבים נטוע

ii) and

(1) the only difference between where there is one ערלים and לכם and where there are two ערלים and לכם

(2) Is that

(a) where there are two ערלים and לכם

(i) the second ערלים continues to be available for צביעה and it's only for איסור הדלקה that there is no ערלים available

(b) while where there is only one ערלים and לכם

(i) no ערלים is available even for צביעה איסור

d) תירוצ

i) Be מגיה the words of מהרש"ל to make it clear that

ii) mentions the words of אופן of two ערלים and לכם only because that's the case that מקורבל ר"י deals with in his קשיא

8) ר"י מקורבל to מהרש"ל of קשיא to תירוצ – מהרש"א

a) מהרש"א of לשון

i) וללמוד תורה אני צריך ליישב דברי הר"י מקורבל דסברתו הוא דאי הוה כתיב לא יאכל ותרי ערלים אי הוה אתי לכם לנטוע לרבים ודאי דאתיין כולהו מתלתא קראי חד לא יאכל ותרי ערלים וכן אי הוה כתיב לא יאכל וחד ערלים אי הוה אתי לכם לנטוע לרבים ודאי דאתיין לא יאכל וחד ערלים לאיסור תרתי דהיינו הנאה וצביעה דליכא למימר {כשיטת מהרש"ל} דאי לא כתיב ערלים ה"א דלכם אתי למעוטי חדא {כלומר דלהשבית כח היתירא של לכם איצטריך להשתמש בחד

ערלים ולכן אימעוט איסורא מן "חדא" דהיינו הדלקה {דמ"מ השתא דכתיבי (הרי) [הני] תרי קראי איכא [למימר] דלכם לנטוע לרבים אתי

b) ביאור

- i) This is the מהלך of ר"י מקורבל that supports his קשיא on why two ערלים ought to be enough to teach both איסור צביעה and איסור הדלקה:
- ii) The basic שיטה of מהרש"ל is correct that
 - (1) if there were only לכם and no ערלים
 - (2) we wouldn't apply לכם to נטוע לרבים and we'd instead assume that לכם teaches היתר הנאה and is משבית the איסור הנאה that would otherwise derive from לא יאכל
- iii) but
 - (1) once there is even one ערלים
 - (2) this ערלים teaches that
 - (a) the assumption that לכם for ערלה teaches היתר הנאה isn't correct
 - (b) and that לכם for ערלה would teach נטוע לרבים instead of a היתר הנאה even without any ערלים altogether
 - (3) so that the ערלים is available for איסור צביעה
- iv) By the same reasoning
 - (1) If there are two ערלים they are certainly enough to teach that the correct assumption is that לכם for ערלה teaches נטוע לרבים
 - (2) so that
 - (a) in fact teaches איסור הנאה undisturbed by לכם לא יאכל
 - (b) And the two ערלים are available for איסור צביעה and איסור הדלקה

9) Further words of ר"י מקורבל and מהרש"א

a) ר"י מקורבל of לשון

- i) דאי להיתר הדלקה אתא לא לכתוב לכם ולא חד מהנך ערלים ונאסור מלא יאכל הנאה ומחד ערלים צביעה ולהדלקה אין קרא לאסור

b) מהרש"א of the ביאור

- i) אלא דע"כ משום דאיכא למימר {דלהיתר הדלקה אתא כלומר דשיטת מהרש"ל צודק} דלכם לא אתי לנטוע לרבים ואי הוה כתיבי לא יאכל ותרי ערלים ה"א דליכא תלתא קראי משום דלכם מפקא ליה ממשמעות דלא יאכל ולא הוה רק ב' קראי דהיינו תרי ערלים ולא נאסור רק הנאה וצביעה והותרה הדלקה
- ii) ואהא קשיא להו שפיר דע"כ לית לן למימר הכי אלא דאתי לכם לנטוע לרבים וא"כ הוה תלתא קראי לאיסורא דאל"כ לא ליכתוב ולא חד כו'

c) ביאור

- i) ר"י מקורבל proves that

- (1) the להיתר הדלקה אתא מהלך of
- (a) namely the מהרש"ל of מהרש"ל that says that if there were only two ערלים there'd be no איסור הנאה for הדלקה
- (2) isn't correct because "[אם כן] לא ליכתוב לכם וחד מהני ערלים"
- (3) Meaning that
- (a) if there were two ערלים and לכם I would have realized that it must be that הדלקה is איסור
- (b) because
- (i) if the מהלך of איסור הדלקה להיתר is correct that צביעה is איסור but לכם and ערלים if there are only two מותר is הדלקה
- (ii) The פסוק could have achieved the same result by using only one ערלים and not using לכם altogether
- (c) since if there were only one ערלים without לכם
- (i) would teach הנאה איסור since there'd be no לכם to be לא יאכל בצירי of משמעות משבית
- (ii) would be איסור based on the one ערלים צביעה
- (iii) would be מותר because no ערלים would be available for איסור הדלקה

מהרש"א of המשך (10)

- a) מהרש"א of לשון
- i) וכן אי הוה כתוב לא יאכל וחד ערלים {ולכם} אי אתי לנטוע לרבים הרי תרי קראי איכא ואי קאתי למעוטי לא לכתוב ערלים ולא לכם
- b) ביאור
- i) We established earlier that if there were only one ערלים and לכם
- (1) For the שיטה of ר"י מקורבל
- (a) I'd say that there's איסור הנאה and איסור צביעה but no איסור הדלקה
- (2) For the שיטה of מהרש"ל
- (a) I'd say that there's איסור הנאה but not איסור צביעה or איסור הדלקה
- ii) Here's a ראי' that's similar to the ראי' of ר"י מקורבל that brought to prove his שיטה on two ערלים and לכם
- (1) if for one ערלים and לכם there'd be no איסור צביעה the same as there's no איסור הדלקה
- (2) The פסוק could have achieved the same result by saying לא יאכל with no ערלים and no לכם
- (3) Since
- (a) As we've already shown

(b) would teach an איסור הנאה even without ערלים since there's no לכם

(c) And there'd be no איסור צביעה ערלים to teach

f) Here is how מהרש"א expresses what we've just said

- i) וכן אי הוה כתוב לא יאכל אחד ערלים {ולכם} אי אתי לנטוע לרבים {כלומר לשיטת ר"י} מקורבל דאכתי נשאר ערלים לאיסור אף לאחר דקובע אשר לכם לנטוע לרבים אתא {הרי תרי קראי איכא} כלומר לא יראה אחד ערלים דלשיטת ר"י מקורבל אכתי אייתר להשתמש בו {ואי {כלומר דאי} קאתי {לכם} למעוטי {הך ערלים שלא להשתמש בו לאיסור צביעה} לא לכתוב ערלים ולא לכם {דאז פשיטא דאיכא איסור הנאה וליכא לא איסור צביעה ולא איסור הדלקה}

10) "דאי אפשר לומר כן" of תירוצו and "לשום דרשה" of קשיא – ר"י מקורבל of המשך

a) ר"י מקורבל of קשיא of לשון

- i) ואין לומר דמלא יאכל משמע לאיסור אפילו צביעה והדלקה ואי הוה כתיב לא יאכל אחד ערלים הוה אסרינן מלא יאכל כל הנאה וערלים לשום דרשה והא דמצרכי קראי לצביעה והדלקה היינו משום דכתב לכם דלכם משמע להתיר כל הנאה ולהכי אי הוה כתיב תרי ערלים ולכם הוה שרינן הדלקה

b) ר"י מקורבל of תירוץ of לשון

- i) [ד]אי אפשר לומר כן דמלא יאכל לא שמעינן צביעה דהא חזותא בעלמ' הוא כדאמר בהגוזל

c) מהרש"א by ביאור

- i) "לשום דרשה" of קשיא

(1) Why did ר"י מקורבל say that if there were only one ערלים and no לכם we would have said that הדלקה is מותר

ii) Maybe

(1) Where there's no לכם and it's a פשיטות that לא תאכל teaches הנאה

(2) צביעה and הדלקה would both be included in the איסור הנאה even without any ערלים

iii) And we'd have applied to לשום דרשה the one ערלים that exists

d) "דאי אפשר לומר כן" of תירוצו

- i) This מהלך can't be correct

(1) because we've established in the הקדמה that

(a) Because צביעה is בעלמא and הדלקה is ביעורו דרך

(b) Each is אסור only if covered by its own ערלים

(c) And it's not correct that לא יאכל בצירי can teach a general הנאה that covers צביעה and הדלקה

11) בא"ד הוה אסרינן at מהרש"א

a) הקדמה

- i) We've established from the קשיא of מקורבל ר"י that

- (1) If
 - (a) there were only one ערלים
 - (b) and צביעה weren't just בעלמא and הדלקה weren't just ביעור דרך
- (2) then
 - (a) צביעה and הדלקה would in fact be covered by the איסור הנאה from לא יאכל
 - (b) and we'd have said that ערלים was "איכתוב לשום דרשה"
- b) then we have this קשיא
 - i) for the תירוצ of ר"י מקורבל that in fact the איסור הנאה of לא יאכל doesn't cover הדלקה and צביעה
 - ii) what makes us decide that
 - (1) if there were only one ערלים
 - (2) the ערלים would teach איסור צביעה instead of דרשה
- c) תירוצ
 - i) In his קשיא
 - (1) ר"י מקורבל assumes that צביעה and הדלקה are already אסור based on לא יאכל
 - (2) And
 - (a) Since the one ערלים can't be applied לגופי - meaning for an איסור צביעה or an איסור הדלקה
 - (b) It's מסתבר to apply it לשום דרשה
 - ii) But in his תירוצ
 - (1) ר"י מקורבל says that we can't derive an איסור from לא יאכל for צביעה or הדלקה without an ערלים for each
 - (2) And it's a פשיטות that
 - (a) If there is only one ערלים
 - (b) we'd prefer to apply ערלים to "צביעה לגופי" than to some other דרשה
- d) קשיא
 - i) I understand this מהלך where there is only one ערלים
 - ii) But
 - (1) Where there are two ערלים
 - (2) Why does ר"י מקורבל ask throughout this סוגיא that we ought to apply one ערלים to צביעה and the second to הדלקה
 - iii) When
 - (1) Once we've applied one ערלים to איסור צביעה לגופי

(2) we ought to be able to apply the second ערלים to דרשה לשום

e) תירוצ

i) If in fact we'd find one דרשה for both ערלים it would be more מסתבר to apply the דרשה to both

ii) But since there's no one דרשה for both

iii) It's more מסתבר to apply both לגופי' than to apply one לגופי' and the other לשום דרשה

f) Note that

i) The same תירוצ applies also to the מסקנא of the גמרא that says that

(1) where there are three ערלים

(2) we apply all three לגופי' namely to איסור הנאה and to איסור צביעה and to לשום דרשה and none to איסור הדלקה

דף כג.

רש"י ד"ה מערבין לנזיר

[דף כג עמוד א] בפרש"י בד"ה מערבין לנזיר כו' הואיל ואי מתשיל אנזירותיה כו' וכן לישראל בתרומה דאי בעי מתשיל כו' עכ"ל אליבא דסומכוס קאמרינן התם הכי דוקא גבי נזיר ולא בתרומה אבל לא לרבנן ודמערבין נמי בתרומה בלאו האי טעמא שרי אלא אף על גב דלא חזי להאי חזי להאי ומקרי סעודה הראויה וכמ"ש התוס' ע"ש:

תד"ה קצירכם ודף כג: גמרא ותיפוק ל' מנבילה

תוס' בד"ה קצירכם כו' וי"ל מדלא כתיב ראשית קציר וה"מ למכתב קצירך וכתוב קצירכם כו' עכ"ל ק"ק דא"כ מתרומתכם דתרתני נמי ש"מ מאי דריש ביה ולחזקיה דאמר הכא תרומתכם וקצירכם דכל ישראל מנליה הך דרשה דהתם קצירכם ולא קציר מצוה וי"ל דהיכא דאיכא למדרש דרשינן ודו"ק:

גמ' ותיפוק ליה מנבילה ס"ל כר"י דאמר דברים כו' ק"ק דאכתי ת"ל מדכתיב לכם גבי מינין טמאין לאפוקי ממשמעות דלא יאכל ע"כ דאיסור הנאה משמע ומיהו מדאיצטריך תרומתכם וקצירכם לא קשה מידי דאימא דס"ל כחזקיה דכל ישראל קאמר ודו"ק:

1) גמרא

a) ר' אבהו

i) לא יאכל בחולם איסור הנאה במשמע

b) חזקי'

i) לא יאכל בחולם איסור אכילה במשמע

ii) לא יאכל בצירי איסור הנאה במשמע

c) ר' אבהו to קשיא

i) וכל זר לא יאכל (בחולם) קדש that תרומה says for פסוק A

ii) עירוב by using it to make an תרומה from הנאה may have ישראל yet a

d) תירוצ'

i) תרומתכם as תרומה The פסוק refers to

ii) תרומה from הנאה may have ישראל that This implies

e) חזקי' to קשיא

i) anyway מותר בהנאה is תרומה who חזקי' teach for תרומתכם What does because there is no תרומה for לא יאכל בצירי

f) תירוצ'

i) תורם are כל ישראל that תרומה "תרומתכם" means

תרומתכם	
חזקי'	כל ישראל
ר' אבהו	היתר הנאה

g) ר' אבהו to קשיא

i) מותר בהנאה is חדש and לא תאכל בחולם פסוק a חדש for

h) תירוצ'

i) קצירכם as חדש of קצירה The פסוק refers to

ii) חדש from הנאה may have ישראל that This implies

i) חזקי' to קשיא

- i) What does קצירכם teach for חזקי who holds חדש is בהנאה anyway because there is no לא יאכל בצירי חדש
- j) תירוצ
- i) “קצירכם” means the חדש that כל ישראל are קוצר

קצירכם	תרומתכם	
כל ישראל	כל ישראל	חזקי
היתר הנאה	היתר הנאה	ר' אבהו

2) מנחות in גמרא

- a) קצירכם teaches "להוציא קציר מצוה"

3) תוספות

- a) ר' אבהו to קשיא

- i) Since קצירכם is necessary להוציא קציר מצוה
- ii) how does ר' אבהו derive היתר הנאה from קצירכם

- b) חזקי to קשיא

- i) instead of answering earlier that קצירכם means של כל ישראל
- ii) why doesn't חזקי explain that the purpose of קצירכם is להוציא קציר מצוה

- c) מהרש"א of הוה אמינא as understood by תוספות of תירוצ

- i) ר' אבהו of שיטה

- (1) we can derive two different לימודים from קצירכם

- (a) The first לימוד is from the fact that the פסוק doesn't say קציר
- (b) The second לימוד is from the fact that the פסוק says קצירכם instead of קצירך

- (2) That's why in our גמרא

- (a) ר' אבהו can derive היתר הנאה from קצירכם
- (b) even though in מנחות we already said the פסוק teaches להוציא קציר מצוה

- ii) חזקי of שיטה

- (1) only one דרשה can be derived from קצירכם and only one דרשה can be derived from תרומתכם

- (2) Now

- (a) since חזקי needs to hold that היתר הנאה can't be the דרש from either קצירכם or תרומתכם

- (b) And since

- (i) for תרומתכם there's no דרש similar to להוציא קציר מצוה
- (ii) the only possible דרשה from תרומתכם is כל ישראל

- (3) it's מסתבר that

- (a) the only דרש that קצירכם is also כל ישראל
- (b) and that's why he can't be דורש from קצירכם that להוציא קציר מצוה

4) מהרש"א

- a) ר' אבהו to קשיא
 - i) What second דרש does ר' אבהו derive from תרומתכם besides the first דרשה of היתר הנאה
- b) חזקי' to קשיא
 - i) how in fact does 'חזקי' derive the דין of מצוה קציר
- c) מהרש"א of מסקנא as understood by תוספות of תירוצ'
 - i) ר' אבהו and 'חזקי' actually means that תוספות
 - (1) Each needs to be דורש at least one דרשה from קצירכם and תרומתכם
 - (2) and each can decide whether it's also מסתבר to be דורש a second דרשה from תרומתכם or קצירכם or both
 - ii) now
 - (1) דורש is ר' אבהו
 - (a) from קצירכם both היתר הנאה and להוציא קציר מצוה
 - (b) from תרומתכם only היתר הנאה
 - (2) דורש is 'חזקי'
 - (a) from קצירכם both כל ישראל and להוציא קציר מצוה
 - (b) From תרומתכם only כל ישראל

5) דף כג: at גמרא of המשך

- a) אסור בהנאה in תורה are איסורים that ר' יהושע בן לוי holds that all איסורים as well as באכילה והוא מרבנן
- b) שאלה
 - i) On what לימוד did ר' יהושע בן לוי rely

6) ד"ה ותיפוק there at מהרש"א

- a) קשיא
 - i) Why didn't the גמרא say that
 - (1) Similarly to ר' אבהו
 - (2) he relied on חדש and תרומה and said that
 - (a) since the פסוק needs to rely on תרומתכם and קצירכם to teach that in these special cases הנהא is מותר despite the איסור אכילה
 - (b) it must be without a special היתר there's an איסור הנהא wherever there's an איסור אכילה

b) תירוץ

i) היהוא מרבנן held that

- (1) Although ר' יהושע בן לוי disagrees with חזקי' and holds that every איסור
אכילה comes with an הנאה
- (2) Still ר' יהושע בן לוי agrees with חזקי' that neither תרומתכם nor קצירכם teaches
היתר הנאה

גמ' ולחזקי' כו' לא לכתוב רחמנא לא יאכל ולא בעי לכם כו' ובדף כג: תד"ה ותיפוק לי' מנבילה

גמ' ולחזקיה כו' לא לכתוב רחמנא לא יאכל ולא בעי לכם כו' כתב מהרש"ל דאין לומר דאי לאו לכם הוה אסרינן אף בנזדמנו מדכתיב יהיו דא"כ ה"ל למכתב לא יאכל ולא לכתוב יהיו עכ"ל ודבריו דחוקים הם דמיהיו לא משמע רק באיסור עשה ולא יאכל איסור לאו הוא וע"ק לפי דבריו מאי תירץ חזקיה טעמא דידי נמי מהכא דאימא דאצטריך לכם לאפוקי ממשמעו דיהיו דהוה משמע אף בנזדמנו דליכא למימר דא"כ ה"ל למכתב לא יאכל {בצירי} דהא לפום סברא דהשתא לא ידעינן דלא יאכל {בצירי} איסור הנאה משמע וע"כ הנראה דמיהיו לא משמע אלא בהוייתן יהיו דאסור לכתחלה דוקא ולהכי לא אצטריך לכם אלא לאפוקי ממשמעות דלא יאכל דמשמע איסור הנאה ודו"ק:

גמ' ותיפוק ליה מנבילה ס"ל כר"י דאמר דברים כו' ק"ק דאכתי ת"ל מדכתיב לכם גבי מינין טמאין לאפוקי ממשמעות דלא יאכל ע"כ דאיסור הנאה משמע ומיהו מדאיצטריך תרומתכם וקצירכם לא קשה מידי דאימא דס"ל כחזקיה דכל ישראל קאמר ודו"ק:

1) First הקדמה

a) חזקי' says that

- i) איסור אכילה לא יאכל בחולם teaches only an
- ii) and לכתחלה is אסור הנאה and also that איסור אכילה לא יאכל בצירי דיעבד

2) Second הקדמה

- a) יהיו and לכם together with לא יאכל בצירי פסוק a שרצים for
- b) without יהיו would teach that the בצירי for is an exception that doesn't teach even איסור הנאה לכתחלה
- c) But restores the הנאה יהיו איסור
- i) for לכתחלה
- ii) but not for דיעבד where "נזדמנו לו"

3) גמרא

a) חזקי' to מקשן by קשיא

- i) If איסור אכילה teaches only לא יאכל בחולם
- ii) why didn't the פסוק
- (1) use from איסור הנאה because there'd be no לכם and לא יאכל בחולם
- (2) And then use יהיו to teach that הנאה is אסור in a case of לכתחלה

b) תירוצ

- i) שרצים from מתיר הנאה לכם to use פסוק The
- ii) Because

- איסור הנאה היתר לא יאכל בצירי without a teaches (1) חזקי derives his rule that
- מתיר לכם to be needs פסוק the שרצים of דין that for the very fact from (2)
- לא יאכל בצירי where there is הנאה
- 4) מהרש"ל
- a) קשיא
- i) חזקי' ought to have understood that for מקשן The
- ii) If the פסוק had said לא יאכל בחולם
- (1) It's correct that even without לכם we'd imply no איסור הנאה from לא יאכל בחולם
- (2) But we'd still need לכם to teach that the איסור הנאה from יהיו applies only לכתחלה
- b) תירוצ
- i) The מקשן understood that
- (1) If the פסוק had used לא יאכל בחולם without לכם and then used יהיו to teach that הנאה is still אסור
- (2) We'd have known that יהיו doesn't teach an איסור הנאה even דיעבד
- (3) Because if so
- (a) Instead of using לא יאכל בחולם and יהיו without לכם
- (b) The פסוק could more simply have achieved the same result for חזקי' by using יהיו and without לכם without לא יאכל בצירי
- 5) מהרש"א
- a) First קשיא to the תירוצ of מהרש"ל
- i) It's not correct that we'd have said that the פסוק could more simply have achieved the same result – an איסור הנאה even דיעבד – by using לא יאכל בצירי without יהיו
- ii) Because in fact the result wouldn't be the same
- (1) עשה יהיו is an
- (a) so if the פסוק used לא יאכל בחולם and relied on יהיו for איסור הנאה
- (b) The איסור based on יהיו would count as an עשה
- (2) While an איסור based on בצירי לא יאכל is a תעשה
- b) Second קשיא to the תירוצ of מהרש"ל
- i) הקדמה
- (1) Refer to the תירוצ of the גמרא that חזקי' derives his שיטה from the דין of שרצים this way:
- (a) Since the פסוק says לא יאכל בצירי and needs to say לכם to be מתיר הנאה

- (b) it must be **לא יאכל בצירי** teaches that **הנאה** is **אסור** so long as there's no **היתר**
- ii) מהרש"ל to קשיא
- (1) this proof would be invalid if **יהיו** without **לכם** teaches **הנאה** **אסור** even **דיעבד**
- (2) since it's possible that
- (a) the **שיטה** of **חזקי'** isn't correct and in fact **לא יאכל בצירי** doesn't teach **אסור הנאה** at all
- (b) And **לכם** is needed to limit to **לכתחלה** the **אסור הנאה** that comes from **יהיו**
- iii) שאלה
- (1) can מהרש"ל answer here the same as before that
- (a) It can't be that **יהיו** teaches an **אסור הנאה** even **דיעבד**
- (b) Because if so the **פסוק** could more simply have used **לא יאכל בצירי** to teach that there's an **אסור הנאה** even **דיעבד**
- iv) תשובה
- (1) No
- (2) Since
- (a) we now know that it's from this **פסוק** that **חזקי'** derives his **שיטה** that **לא יאכל בצירי** teaches **אסור הנאה**
- (b) and we're arguing against **חזקי'**
- (i) this **פסוק** isn't enough for **חזקי'** to derive his **שיטה**
- (ii) so that **לא יאכל בצירי** in fact doesn't teach **אסור הנאה**
- c) תירוצ
- i) Contrary to the **שיטה** of מהרש"ל
- ii) the plain meaning of **יהיו** – even without **לכם** – is an **אסור הנאה** only **לכתחלה**
- iii) and this is why the **מקשן** asked for **חזקי'** that
- (1) if the **פסוק** used **לא יאכל בחולם** with **יהיו**
- (2) We'd realize even without **לכם** that
- (a) **לא יאכל בחולם** doesn't teach **אסור הנאה** at all
- (b) and the **אסור הנאה** from **יהיו** is only **לכתחלה**
- 6) דף כג: at גמרא of המשך
- a) **ההוא** says that **מרבנן**
- i) **ר' יהושע בן לוי** holds that all **איסורים** in the **תורה** are **אסור בהנאה** as well as **אכילה**
- b) שאלה
- i) On what **לימוד** does **ר' יהושע בן לוי** rely to derive this **דין**

7) ד"ה ותיפוק there at מהרש"א

a) קשיא

i) Why didn't the גמרא rely on the דין of שרצים where לכם is apparently needed as a היתר to overcome the איסור הנאה that applies to every אכילה

תד"ה שאני התם

תוס' בד"ה שאני התם כו' תימא דלכתוב לא יאכל לחזקיה ולא בעי לך עכ"ל צ"ע הא אליבא דר"י הגלילי קיימין הכא ואיהו ודאי ע"כ לא סבר כחזקיה מדאצטריך ר"י הגלילי לקמן קרא למשרי חלב בהנאה ע"כ דלא תאכלו דחלב איסור הנאה נמי משמע כדאמרינן בסמוך ומהרש"ל מחק בברייתא זו ר"י הגלילי אומר וא"א לומר כן דהכי איתא בהדיא לקמן בברייתא בשם ר"י הגלילי ובכמה מקומות בפרקין הביאו רש"י והתוס' בשם ר"י הגלילי להתיר חמץ בהנאה ודו"ק:

- 1) גמרא
 - a) חזקי'
 - i) איסור אכילה לא יאכל בחולם teaches only an
 - ii) אכילה as well as איסור is הנאה teaches that לא יאכל בצירי
 - b) ר' אבהו
 - i) אכילה as well as איסור is הנאה each teaches that לא יאכל בצירי and לא יאכל בחולם
- 2) ברייתא
 - a) מותר בהנאה is חמץ בפסח ר' יוסי הגלילי says ר' יוסי הגלילי
- 3) גמרא
 - a) ר' אבהו and חזקי' קשיא to both
 - i) how is it that ר' יוסי הגלילי holds that חמץ is מותר בהנאה even though a פסוק for לא יאכל בצירי says חמץ
 - b) תירוצ'
 - i) היתר הנאה teaches לא יראה לך in לך ר' יוסי הגלילי holds that
- 4) תוספות
 - a) קשיא
 - i) for ר' אבהו we understand that for חמץ we'd need לך even if the פסוק had said לא יאכל בחולם
 - ii) But for חזקי' why didn't the פסוק say לא יאכל בחולם and then avoid saying לך
- 5) מהרש"א
 - a) Why doesn't תוספות answer that
 - i) because
 - (1) ואכל לא תאכלהו בחולם says חלב for פסוק A
 - (2) and still a ברייתא says that ר' יוסי הגלילי needs a special פסוק to teach that מותר בהנאה is חלב
 - ii) it's anyway משמע that ר' יוסי הגלילי agrees with ר' אבהו and not with חזקי'
- 6) מהרש"א of המשך

- a) ל' מהרש"ל isn't the name of יוסי הגלילי in the ברייתא that says a מאן דאמר holds מותר בהנאה is חמץ בפסח
- b) This is a דוחק because there are references to this שיטה for ר' יוסי הגלילי in a related פרק and in רש"י and תוספות at several points in this ברייתא

דף כג:

תד"ה ומה חלב שענוש כרת מותר בהנאה

[דף כג עמוד ב] בד"ה ומה חלב כו' דלטומאה לא הוה צריך קרא דאדרבה לטהרו מידי כו' עכ"ל אין זו ראייה לדבריהם אלא דלא תימא דלריה"ג הוה חלב בכלל נבילה כיון דלא מוקי קרא לטהר כדמוקי לה ר"ע ומש"ה קאמרי דודאי לר"י הגלילי נמי הכי הוה דלטומאה לא צריך קרא דהוי בכלל נבילה ואדרבה צריך קרא לטהרו כמו לר"ע ולדידיה ליכא קרא לטהרו דניחא ליה לאוקמא קרא להיתר הנאה והא דקאמר היא הותרה וחלבה לא הותר והוצרך קרא להיתר הנאה לאו משום דלא הוי בכלל נבילה דהא לענין טומאה הוי בכלל נבילה אלא דלענין היתר הנאה ה"א דלא הוי בכלל נבילה משום דלא הותר הנאה בנבילה אלא מה שהותר באכילה בטהורה ולאפוקי חלב ולכך אצטריך קרא להתירו בהנאה לר"י הגלילי ומהרש"ל הבין השמועה בענין אחר ואין להאריך ודו"ק:

- 1) מהרש"א and תוספות as explained גמרא
 - a) "וחלב נבילה וחלב טריפה יעשה לכל מלאכה ואכל לא תאכלוהו"
 - b) ר' יוסי הגלילי
 - i) the extra teaches that חלב נבילה וחלב טריפה is even מותר בהנאה
 - ii) but "לטומאה ולטהרה לא איצטריך קרא"
 - c) ר' עקיבא
 - i) the extra teaches that חלב נבילה וחלב טריפה is even טהור
 - ii) but "לאיסור והיתר לא צריך קרא"
- 2) ר' יוסי for תוספות
 - a) "חלב הוה ... בכלל נבילה דלטומאה וטהרה לא צריך קרא"
 - b) דאדרבה לטהרו מידי נבילה איצטריך קרא
- 3) מהרש"א
 - a) קשיא
 - i) If חלב is for טומאת נבילה there ought to be a נבילה בכלל חלב
 - ii) Why doesn't ר' יוסי need a פסוק to be מטהר חלב from this טומאה
 - b) תירוצ'
 - i) means "לא צריך קרא" in the sense that
 - (1) ר' יוסי needs no פסוק to prove that חלב is נבילה and has טומאת נבילה
 - (2) Because he already knows these דינים without the פסוק of לכל
 - c) שאלה
 - i) Then why doesn't ר' יוסי apply לכל to be מטהר the חלב of the נבילה
 - d) תשובה

- i) simply because יוסי הגלילי prefers to use לכל to be מתיר הנאה rather than to be מטהר טומאה
- ii) and
 - (1) since he doesn't use לכל to be מטהר the טומאה
 - (2) the טומאה in fact remains
- e) שאלה
 - i) Then what does תוספות mean when it says for ר' יוסי that "אדרבה לטהרו מידי נבילה מצריך קרא"
- f) תשובה
 - i) תוספות means that
 - (1) a פסוק would be needed to be מטהר the חלב
 - (2) and since there is no such פסוק the טומאה remains
- 4) מהרש"א as explained by ר' עקיבא of שיטה תוספות
 - a) ר' עקיבא says that
 - i) טומאה וטהרה for "כל" applies ר' עקיבא because טהור is בכלל נבילה חלב
 - ii) and
 - (1) "לאיסור והיתר לא צריך קרא"
 - (2) הותר בהנאה when נבילה was הותר בהנאה and בכלל בהמה is חלב because
 - b) שאלה
 - i) Why does ר' יוסי הגלילי disagree with ר' עקיבא and say that the איסור הנאה for חלב wasn't הותר when נבילה was הותר
 - c) תשובה
 - i) ר' יוסי הגלילי holds that
 - (1) מתיר בשר נבילה בהנאה was תורה when
 - (2) It was מותר באכילה in a בהמה that are only those parts of a בהמה מתיר that's כשירה
 - (3) And that's why לכל is needed to teach that חלב is מותר בהנאה

גמ' ותיפוק לי' מנבילה

גמ' ותיפוק ליה מנבילה ס"ל כר"י דאמר דברים כו' ק"ק דאכתי ת"ל מזכתיב לכם גבי מינין טמאין לאפוקי ממשמעות דלא יאכל ע"כ דאיסור הנאה משמע ומיהו מדאיצטריך תרומתכם וקצירכם לא קשה מידי דאימא דס"ל כחזקיה דכל ישראל קאמר ודו"ק:

ד"ה ולחזקי' at the end of ד"ה קצירכם and at the end of מהרש"א See

תוספות ד"ה דכתיב

**תוס' בד"ה דכתיב והנה כו' ובת"כ דרש בהדיא אשעיר דר"ח מדכתיב ואותה וגו' עכ"ל
גם בתלמוד דידן במס' זבחים פרק ט"י איתא בהדיא דשעיר ר"ח הוה ומייתי לה נמי מהאי
קרא ואותה נתן וגו' ע"ש וק"ל:**

דף כד.

תד"ה היקשא הוא

[דף כד עמוד א] בד"ה היקשא הוא כו' דלא תוקי קרא דוהבשר לאיסור הנאה שיהא בלאו כו' עכ"ל רצה לומר דמבאש תשרף דכתיב ביה לא הוה ידעינן אלא איסור הנאה בעלמא בטמא ולכך אצטריך לא יאכל יתירא תנהו ענין ללאו לאיסור הנאה לגופיה בטמא אבל השתא דידעינן לאו לאיסור הנאה בטמא מהיקשא דלא תוכל לאכול וגו' כדאמרי' פ"ב דשבת ע"כ לא יאכל אתא באם אינו ענין לכל איסורין שבתורה לאו לאיסור הנאה וק"ק לפ"ז לעיל בקרא דחטאת חיצונה ובקרא דנותר דבעי לאוקמא לכל איסורין שבתורה לאו לאיסורי הנאה אימא דאתי לגופיה ללאו לאיסור הנאה מיהו בהאי קרא דנותר בלאו הכי קשה דבלאו הא דאר"א לא יאכל כי קודש הם כל שבקודש כו' איכא לאקשווי דאימא לגופיה בנותר ללאו לאיסור אכילה אתי אלא דניחא ליה למפרך מהאמת וק"ל:

1) ר' יונתן

a) ר' יונתן of שיטה

- i) "ושרפת את הנותר באש לא יאכל כי קדש הוא"
- ii) למה לי' למיכתב לא יאכל
- iii) אם אינו ענין לגופו לאכילה והנאה דהא כתיב ושרפת את הנותר באש
- iv) תניהו ענין לכל איסורין שבתורה

b) ר' יונתן to קשיא

- i) והאי לא יאכל להכי הוא דאתא
(1) האי מיבעי לי' לכדרכי אלעזר ליתן לא תעשה על אכילת פסול בקדש

2) אביי

a) אביי of שיטה

- i) כתיב "וכל חטאת [חיצונה] אשר יובא מדמה ... לא תאכל באש תשרף"
- ii) האי לא תאכל
(1) אם אינו ענין לגופי' לאכילה
(a) דהרי כתיב באש תשרף ולכן הוה פסול בקדש
(b) ומדר' אלעזר כבר ידעינן דאיכא לא תעשה על אכילת פסול בקדש
(2) תנהו ענין לאיסור הנאה
(3) ואם אינו ענין לאיסור הנאה דהרי כתיב באש תשרף
(4) תנהו ענין לכל איסורין שבתורה וכו'

3) רב פפא

a) אביי to קשיא

- i) The of אכילה לאו ומלקות to teach לגופי' is needed חטאת חיצונה for לא יאכל
חטאת חיצונה

- ii) Because the לאו of שבקדש פסול is a לאו שבכללות and can't teach מלקות
- iii) The פרטים of "לאו שבכללות" aren't relevant here
- 4) רב פפא of שיטה
- i) כתיב "והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל באש ישרף"
- ii) האי לא יאכל
- אם אינו ענין לגופי' לאכילה דנפקא לי' בהיקש ממעשר וכו' (1)
- ואם אינו ענין להנאה דהרי כתיב "באש ישרף" (2)
- תנהו ענין לכל איסורין שבתורה וכו' (3)
- 5) תוספות
- a) קשיא
- i) The מעשר as well as קדשים lists לא תוכל לאכול בשעריך of פסוק
- ii) so that נטמאו as well as to מעשר applies directly to קדשים that לא תוכל לאכול
- iii) Why does רב פפא need to rely on a היקש to מעשר to teach an איסור אכילה for קדשים שנטמאו
- b) מהרש"א as explained by תירוצ'ן

תירוצ'ן לרב פפא		
בדאיכא היקש	בדליכא היקש	
לאו ומלקות לגופי' לאכילה	לאו ומלקות לגופי' לאכילה	לא תוכל לאכול
איסור הנאה לגופי' בלי לאו ומלקות	איסור הנאה לגופי' בלי לאו ומלקות	באש ישרף
איסור הנאה לגופי' (באם אינו ענין) בלאו ומלקות		היקש
איסור הנאה לכל התורה (באם אינו ענין) בלאו ומלקות	איסור הנאה לגופי' (באם אינו ענין) בלאו ומלקות	והבשר אשר יגע ... לא יאכל

- i) In fact רב פפא does rely on "לא תוכל לאכול"
- ii) But לא תוכל לאכול can teach only for לאו למלקות
- iii) And "באש ישרף"
- (1) Although it teaches איסור הנאה
- (2) Isn't in the form of a לאו for which there can be מלקות
- iv) That's why
- (1) were it not for the היקש
- (a) we would need to apply the extra לא יאכל to teach לגופי'
- (i) by way of ענין לאכילה תנהו ענין להנאה
- (ii) that there is מלקות from הנאה for בשר קדש שנטמאו
- (2) so that לא יאכל wouldn't be available for כל איסורין שבתורה
- v) but

- (1) once מעשר from היקש a can rely on the רב פפא
- (2) The היקש by way of ענין אם אינו is a source for לאו ומלקות for the איסור הנאה of בשר קדשים שנטמא
- (3) so that איסורין שבתורה but לגופי' לא יאכל he can apply באם אינו ענין
- 6) קושיות two – מהרש"א
- a) הקדמה
- i) Note that
- (1) At the stage of the גמרא
- (a) After the גמרא asked for יונתן ר' that the לא יאכל of נותר is needed to teach the דין of אלעזר ר' that there's a לא תעשה for אכילה of כל שבקדש of פסול
- (b) And before רב פפא was מפרין the שיטה of אביי by saying that the לא לאו שבכללות of אלעזר ר' can't result in מלקות because it's a תעשה of
- (2) The גמרא assumed that there is in fact לאו ומלקות for אכילה of כל שבקדש פסול
- b) קשיא First
- i) that אביי should have asked for תוספות
- (1) כל התורה for איסור הנאה can't teach "כל חטאת ... לא יאכל"
- (2) Because the לימוד of אלעזר ר' teaches לאו ומלקות only for אכילה for כל שבקדש of פסול
- (3) So אביי should have applied לא יאכל to איסור הנאה of כל שבקדש פסול by way of אם אינו ענין

קשיא לאביי	
באש תשרף	איסור אכילה והנאה לגופי' בלי לאו ומלקות
לימוד דר' אלעזר	לאו ומלקות לגופי' באכילה
והבשר אשר יגע ... לא יאכל	לאו ומלקות לגופי' (באם אינו ענין) להנאה

- c) קשיא Second
- i) the same קשיא applies to יונתן ר' for his לימוד based on נותר
- ii) the לא יאכל of נותר is needed to teach by way of ענין אם אינו that there's a איסור הנאה for לאו ומלקות

קשיא לר' יונתן	
ושרפת את הנותר באש	איסור אכילה והנאה לגופי' בלי לאו ומלקות
לימוד דר' אלעזר	לאו ומלקות לגופי' באכילה
לא יאכל	לאו ומלקות לגופי' (באם אינו ענין) להנאה

- d) שאלה
- i) Can we also say that יונתן ר' should have asked this greater קשיא
- (1) when the גמרא first mentions the לימוד of יונתן ר'

- (a) it hasn't yet realized that the לא יאכל of נותר used by ר' יונתן
- (b) is needed by ר' אלעזר to teach that there is a לאו and מלקות for **אכילה** פסול בקדש
- (2) It follows that at this stage we don't know that there is לאו ומלקות even for שבקדש פסול of **אכילה**
- (3) So that ר' יונתן needs to apply the לא יאכל of נותר to teach לאו ומלקות for the נותר of איסור **אכילה**

קשיא ביותר לר' יונתן	
איסור אכילה והנאה לגופי' בלי לאו ומלקות	ושרפת את הנותר באש
לאו ומלקות לגופי' באכילה	לימוד דר' אלעזר
לאו ומלקות לגופי' באכילה	לא יאכל

- e) תשובה
- i) No
- ii) Because we can accept that תוספות prefers to ask קושיות that apply for the אמת that כל שבקדש פסול ר' אלעזר does say

תד"ה דכתיב לא תוכל לאכול בשעריך

בד"ה דכתיב לא תוכל כו' מדלא כתיב מעשר דגנג ובכורות בקרך לא תוכל לאכלם ש"מ כו' עכ"ל לכאורה נראה מדבריהם דה"ל למכתב כל הפרטים כדכתיבי אלא דה"ל לכוללם שוב למכתב לא תוכל לאוכלם אבל בפרק ואלו הן הלוקין גמרא ערוכה היא בענין אחר דקאמר אלא קרא יתירא הוא מכדי כתיב ואכלת לפני ה' אלהיך במקום וגו' לכתוב רחמנא לא תוכל לאוכלם מיהדר מיפרש בהו רחמנא ל"ל אלא ליחודי להו לאוי לכל חד וחד וע"ש בפרש"י ותוס' וק"ל:

1) גמרא

a) אין לוקין על לאו שבכללות

b) רב פפא

i) The פסוק לאוין in the

לא תוכל לאכול בשעריך מעשר דגנג... ובכרת בקרך וצאנך וכל נדריך אשר תדר ונדבתיך (1) ותרומת ידך

(2) Don't count as לאו שבכללות

2) תוספות

a) This is because the פסוק doesn't add the ending words to refer to the לא תוכל לאכול as a group

3) מהרש"א

a) The גמרא has a different explanation in מסכת מכות:

i) The prior פסוק says: והבאתם שמה עלתיכם וזבחיכם ואת מעשרותיכם... ונדריכם ונדבותיכם

ii) Now

(1) If the תורה wanted to set up a לאו שבכללות

(2) it would have been enough

(a) for the פסוק of לא תוכל to refer to the prior פסוק with words like לא תוכל לאוכלם

(b) without listing the individual לאוין again

דף כד:

תד"ה לרבות את האימורין

[דף כד עמוד ב] בד"ה לרבות את האימורין כו' ויליף התם אימורין וכל שאין נותר לטהורים כו' עכ"ל מהרש"ל מחק מדברי התוס' שאין נותר לטהורים והגיה עליו וכל שאין לו מתירין דהכי איתא שם עכ"ל מיהו אימורין נמי לא הוזכרו שם במפורש אלא שהתוס' הקשו דממילא יליף נמי אימורין דהא בכל הקדשים הכתוב מדבר וא"כ הוא יש לקיים נמי וכל שאין נותר לטהורים שכתוב בכל נוסחות התוס' שלפנינו דהוה בכלל כל הקדשים שהכתוב מדבר דאמרי' במנחות דאין נותר לטהורים אין חייבין עליהן משום טומאה ע"כ לאו בכל מילי איירי דהא לא איירי באימורים דאין נותר לטהורין ואהא כתבו ור"ש תירץ דאיצטריך כו' אכולה מלתא קאי דודאי מההיא דמנחות דאין נותר לטהורין לא הוה פטרינן אוכל אימורין בטומאה דבכלל כל הקדשים אינהו אף על גב שאינו נותר לטהורים אלא דסד"א דלא יבא איסור טומאה ויחול כו' ולכך איצטריך הכא לריבויי דהוי בכלל כל הקדשים לטומאה ודו"ק:

- 1) מסכת מנחות in גמרא
 - a) בשר הנותר באכילה לטהורים חייבים עליהם משום טומאה
 - b) בשר שאינו נותר באכילה לטהורים כגון שנשטא לפני זריקת הדם אין חייבין עליו משום טומאה
- 2) גמרא here
 - a) In the פסוק
 - i) והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל ... והבשר כל טהור יאכל בשר
 - ii) אימורים if he eats לא on a עובר is אדם טהור והבשר teaches that The second שנטמא
- 3) מסכת מעילה in גמרא
 - a) "אשר יקרב" teaches that
 - i) "כל הקדשים" for חיוב טומאה There is a
 - ii) And it doesn't matter whether מתירין or יש לו מתירין
 - b) the meaning of מתירין isn't relevant here
- 4) מהרש"ל by הגהה before a סוגיא in our תוספות
 - a) קשיא
 - i) The גמרא says in מעילה that
 - (1) from "אשר יקרב" we derive
 - (a) כל הקדשים for חיוב טומאה Not only that there is a
 - (b) "אימורים וכל שאין נותר לטהורים" for חיוב טומאה But also that there is a
 - ii) So why does the גמרא here need a ריבוי from "והבשר" to teach there is a חיוב אימורים for טומאה
 - b) רבינו שמשון by תירוצ

- i) From the גמרא in מעילה
 - (1) we derive only that there's a חיוב טומאה for אימורים that are נאכל בטומאת הגוף
 - (2) namely where an איש טמא eats אימורים that are טהור
 - ii) איש טהור who is needed to teach that there's also a חיוב טומאה for an אימורים שנטמאו eats
 - iii) Because otherwise we might have said that the איסור of טומאה can't be חל on אימורים that are already באיסור because they're חלב
- 5) מהרש"ל
- a) קשיא
 - i) In the precise words of the גמרא are "בין שיש לו מתירין בין שאין לו מתירין"
 - ii) why does תוספות quote the גמרא as saying "בין שניתר לטהורים בין שאין נותר לטהורים" (1)
 - b) תירוצ'
 - i) Be מגיה the words in תוספות here to read: "לאימורים וכל שאין נותר לטהורים"
- 6) מהרש"א
- a) מהרש"ל on קשיא
 - i) The הגהה doesn't explain why תוספות quotes the גמרא in מעילה as referring to "אימורים"
 - ii) even though the word "אימורים" also doesn't appear in מעילה מסכת
 - b) תוספות in מהרש"א of שיטה
 - i) תוספות doesn't intend to quote from the גמרא in מעילה so there's no need to be מגיה the words of תוספות at all
 - ii) Instead תוספות asks this קשיא
 - (1) קשיא
 - (a) Why does the גמרא here need a ריבוי for the חיוב טומאה of אימורים שנטמאו
 - (b) When
 - (i) the גמרא in מעילה says "אשר יקרב" is all מרבה for קדשים
 - (ii) and
 - 1. it's also מסתבר that
 - a. the גמרא in מנחות that says there's no חיוב טומאה for שאין נותר לטהורים
 - b. doesn't refer to אימורים that can never be לטהורים even if they didn't become טמא

2. so that from the גמרא in מנחות it also follows that there's a חיוב אימורים שנטמאו for טומאה

iii) and רבינו שמשון answers that

(1) There's no קשיא from the גמרא in מעילה **or from the גמרא in מנחות on דבר שאין ניתן לטהורים**

(2) Because

- (a) although from the גמרא in מעילה **and the גמרא in מנחות** it's clear that there's a חיוב טומאה for אימורים that are נאכל בטומאת הגוף where an איש טהור eats אימורים that are טמא
- (b) איש טהור is needed to teach that there's also a חיוב טומאה for an איש טהור who eats שנטמאו אימורים
- (c) Since otherwise we might have said that the איסור of טומאה can't be חל on אימורים that are already אסור באכילה because they're חלב

תד"ה אמרת קל וחומר

בד"ה אמרת ק"ו תימה כו' א"נ דנין חולין מחולין ואין דנין כו' עכ"ל בהאי תירוצא מיתרצא נמי הא דלעיל דאי לאו ק"ו הוה דנין חולין מחולין ולא חולין מקדשים אף על גב דלחומרא הוא וק"ל:

1) ברייתא

a) פסוקים in the טריפה from קדש-קדש of גזירה שוה based on a אסור באכילה is בשר בחלב

- i) כי עם קדוש אתה ... לא תאכל גדי בחלב אמו
- ii) ואנשי קדש תהיון לי ובשר בשדה טריפה לא תאכלו

b) ערלה from קל וחומר based on a אסור בהנאה is בשר בחלב

2) תוספות

a) הקדמה

- i) מותר בהנאה is טריפה

b) קשיא First

- i) Once we have a היקש (here meaning a גזירה שוה) from טריפה to בשר וחלב to teach איסור אכילה
- ii) Why don't we derive גזירה שוה from the same בשר וחלב for היתר הנאה
- iii) In other words why does the גמרא prefer a קל וחומר that teaches from איסור הנאה that טריפה from היתר הנאה that would teach גזירה שוה to ערלה

c) תירוץ

- i) The פסוק on טריפה also teaches that אסור בהנאה are קדשים שיצאו ממחיצתן
- (1) We rely on the קל וחומר to decide that the גזירה שוה to בשר וחלב
- (a) Is from קדשים שיצאו ממחיצתן that is אסור בהנאה
- (b) rather than from טריפה that's מותר בהנאה

d) קשיא Second

- i) Even without the קל וחומר we'd have followed a rule that מקשינן לחומרא
- ii) The תירוץ to this קשיא isn't relevant for this מהרש"א

e) קשיא Third

- i) באכילה as well as אסור בהנאה is נותר
- ii) A פסוק for נותר also uses the word קדש that's available for a גזירה שוה
- iii) Why don't we derive both איסור אכילה and איסור הנאה by בשר בחלב of גזירה שוה from נותר קדש-קדש

f) תירוץ

- i) The גמרא prefers to use the קדש-קדש of גזירה שוה to be מקיש בשר וחלב
- (1) First

(a) because the word קדש in both cases refers to the גברא and not to the
בשר

(2) and second

(a) because both טריפה and בשר בחלב deal with חולין

3) מהרש"א

a) The תירוץ for the third קשיא is also a תירוץ to the second קשיא

i) Without the קל וחומר we wouldn't have been לחומרא מקיש

ii) Because we'd have preferred to be בשר בחלב to טריפה מקיש

iii) Since

(1) The word קדש in both cases refers to the גברא and not to the בשר

(2) and both טריפה and בשר בחלב deal with חולין

תד"ה הכל מודים

בד"ה הכל מודים כו' והא דלא קאמר הכל מודים בבשר בחלב שמא משום דאין מזהירין כו' עכ"ל יש לדקדק דהא לאב"י קיימין הכא ואב"י הא קאמר בהדיא לקמן דלוקין על בשר בחלב אפילו שלא כדרך הנאה משום דלא כתיב אכילה בגופיה ויש ליישב דלענין איסור אכילה בבשר בחלב לא מן הדין אתי אלא מג"ש מנבילה ושפיר לוקין עליו אפילו שלא כדרך הנאת אכילה כיון דלא כתיב אכילה בגופיה כדקאמר אב"י בהדיא לקמן אבל הכא קאמר אב"י בכלאי כרם דלוקין אף על ההנאה שלא כדרך הנאה ושפיר קאמרי דבבשר בחלב אין מזהירין מן הדין דאיסור הנאה לא אתי אלא מק"ו מערלה ודו"ק:

1) גמרא

a) אב"י

- i) There is מלקות for a person who has הנאה from a thing for which the איסור אכילה isn't directly written

b) now

- i) For כלאי הכרם there is no direct איסור אכילה
- ii) That's why "הכל מודים בכלאי הכרם שלוקין עליהן אפילו שלא כדרך הנאתן"

2) ברייתא

a) Part 1

- i) is אסור באכילה בשר בחלב by טריפה גזירה שוה - no פסוק says directly that אסור באכילה בשר בחלב

b) Part 2

- i) ערלה קל וחומר by אסור בהנאה בשר בחלב

c) Part 3

i) קשיא

(1) ברייתא that's discussed in the חומרא doesn't have a certain בשר בחלב

(2) say for that reason that we can't derive איסור הנאה for בשר בחלב

ii) תירוצ'ן

(1) כלאי הכרם יוכיחו

(a) that they too don't have this חומרא

(b) And they're still אסור בהנאה

3) גמרא

a) אב"י to קשיא

- i) Why is it that the ברייתא isn't מפריק the "יוכיחו" from הכרם כלאי by asking:

(1) "מה לכלאי הכרם שכן לוקין עליהן אף שלא כדרך הנאתן"

(2) While for בשר בחלב

- (a) If in fact we derive that **אסור בהנאה** is **בשר בחלב**
- (b) the **דין** would be that "אין לוקין עליהן שלא כדרך הנאתן"
- b) **אביי**
- i) **"תאמר במאי"** of תירוצ'ן
- (1) We've established that for **בשר בחלב** there also is no direct **איסור אכילה**
- (2) So for **בשר בחלב** there would also be **מלקות** for הנאתן
- 4) **תוספות**
- a) **קשיא**
- i) **Then**
- (1) the same as **אביי** says for **הכרם**
- (2) why doesn't **אביי** say for **בשר בחלב** that
- (3) "הכל מודים שלוקין עליהן אפילו שלא כדרך הנאתן"
- b) **תירוצ'ן**
- i) There is a **כלל** that "אין מזהירין מן הדין" where "דין" means a **קל וחומר**
- ii) **And**
- (1) since the **איסור הנאה** for **בשר בחלב** is based on a **קל וחומר**
- (2) it follows that there can be no **מלקות** for this **הנאה** even if the **הנאה** is **דרך הנאתן**
- 5) **מהרש"א**
- a) **קשיא**
- i) We've established that **אביי** himself says "תאמר במאי" meaning that for **בשר בחלב** there is **מלקות** even for הנאתן
- b) **תירוצ'ן**
- i) **Part 1**
- (1) We've established that
- (a) the **איסור אכילה** for **בשר בחלב** is derived by **גזירה שוה** and not by **קל וחומר** or by a direct **פסוק**
- (2) It follows that
- (a) there is **מלקות** for **אכילה** because the **אזהרה** is from a **גזירה שוה** and not מן הדין
- (b) And the **מלקות** applies even for **הנאת אכילה** because the **אכילה** שלא כדרך הנאת אכילה because the **איסור אכילה** isn't derived from a direct **פסוק**
- (3) And it's to **מלקות** for **הנאה אכילה** שלא כדרך הנאה אכילה that **אביי** refers in his תירוצ'ן of **תאמר במאי**

ii) Part 2

- (1) **הנאה** שלא כדרך הנאתן deals with תוספות
- (2) We've seen that the **הנאה** איסור for בשר בחלב is derived by מן הדין קל וחומר
- (3) And it's for this **הנאה** איסור that there can be no מלקות even for דרך הנאתן and for which אביי can't say הכל מודים

דף כה.

תד"ה מה לחמץ בפסח שכן ענוש כרת

[דף כה עמוד א] בד"ה מה לחמץ כו' לא היה להם שעת הכושר לאכילה עכ"ל ר"ל דשור הנסקל ודאי היה לו שעת הכושר קודם שנגח אלא לאכילה מעולם לא היה לו שעת הכושר דקודם שנגח נמי בחיים באיסור אכילה עומד וק"ל:

תוספות ד"ה מה לכלאי הכרם

בד"ה מה לכלאי הכרם כו' וחמץ שעבר עליו בבל יראה יוכיח כו' עכ"ל דחמץ בפסח יוכיח דשמעתין מצי איירי שפיר בחמץ שלא עבר עליו בבל יראה כגון שביטל אבל הכא למימר חמץ בפסח יוכיח להתירא לית לן למימרא אלא חמץ בפסח שנעבדה בו נמי עבירה וכגון שלא ביטל וק"ל:

1) First הקדמה

- a) שלא כדרך even כלאי הכרם from נהנה for a person who is מלקות says there is אביי הנאתן

2) Second הקדמה

- a) לא בטלו if only בעל יראה of איסור there is חמץ בפסח

3) Third הקדמה

- a) בטלו if even אסור בהנאה is חמץ בפסח

4) ברייתא

- a) ערלה from קל וחומר by אסור בהנאה is בשר בחלב:
 - i) מה ערלה שלא נעבדה בו עבירה אסורה בהנאה
 - ii) בשר בחלב שנעבדה בו עבירה אינו דין וכו'
- b) קשיא
 - i) מה לערלה שאסורה בהנאה הגם דלא נעבדה בה עבירה
 - ii) שכן לא היתה לה שעת הכושר תאמר בבשר וחלב
- c) מהרש"א as explained by the תירוצ'
 - i) that חומרא and מוכיח is מבוטל that חמץ בפסח
 - (1) There can be הנאה איסור
 - (2) Even though
 - (a) בשר בחלב the same as הי' לו שעת הכושר
 - (b) And
 - (i) It's even relative to בחלב קיל
 - (ii) If the חמץ is מבוטל so that עבירה בו נעבד of יראה

5) גמרא of המשך

- a) "כלאי הכרם לוקין עליהן אף שלא כדרך הנאתן"
- b) "בשר בחלב אין לוקין עליהן שלא כדרך הנאתן"

6) תוספות

- a) קשיא
 - i) Since for both בשר בחלב and כלאי הכרם

- (1) איסור אכילה and there's an נעבד בהן עבירה
 - ii) derive by מצינו במה from כלאים to בחלב that
 - (1) לוקין עליהן אף שלא כדרך הנאתן too בשר בחלב
 - b) מהרש"א as explained by תירוצ'
 - i) "שור הנסקל וחמץ שלא בטלו ועבר עליו עבירה של בל יראה"
 - ii) are מוכיח and prove the היתירא that
 - (1) Although אסור באכילה and they're נעבד בהן עבירה
 - (2) still there's no מלקות for הנאה that's הנאתן
- 7) מהרש"א
- a) Note that
 - i) To prove from חמץ the חומרא that
 - (1) there can be an איסור הנאה for בשר בחלב even though בשר בחלב had a שעת הכושר
 - (2) the אסור בהנאה that's חמץ needs to rely on ברייתא
 - (a) even though it had a שעת הכושר the same as בשר בחלב
 - (b) and even though where בטלו it has the further קולא that עבירה בו נעבד
 - ii) But
 - (1) to prove from חמץ the קולא that
 - (a) there's no מצינו במה from הכרם כלאי based on איסור אכילה and נעבד בו עבירה
 - (b) that would teach for בשר בחלב that "לוקין עליהן אפילו שלא כדרך הנאתן"
 - (2) uses תוספות בטלו חמץ שלא בטלו and אסור באכילה that's חמץ
 - (3) to show that
 - (a) despite these חומרות for חמץ and their similarity to the חומרות of כלאי הכרם
 - (b) there's still no מלקות for הנאתו הנאה שלא כדרך

גמרא זאת אומרת כלאי הכרם

גמ' זאת אומרת כלאי כרם כו' הואיל והיתה להן שעת הכושר כו' כתב מהרש"ל מכאן יש להקשות אמאי לא אמר מיד כלאי כרם יוכיח שהיה לו שעת הכושר כו' ונ"ל ליישב כו' עכ"ל והאריך ע"ש ולפום חורפיה לא עיין שם בסוגיא דפרק כל הבשר דמוכח שם בהדיא דחדא מתרתי אפילו אי לא הדר דינא פרכינן פירכא כל דהו דמה להצד השוה שבהן שכן גידולי קרקע אבל השתא דחדא מתלתא הוא כיון דלא הדר דינא לא פרכינן כל דהו וכ"כ התוס' שם בהדיא דבחדא מתרתי פרכינן פירכא כל דהו אפילו לא הדר דינא דהכי משמע התם מתוך הסוגיא ודו"ק:

תד"ה עיקרן נאסרין

תוס' בד"ה עיקרן נאסרין כו' דהתם מיירי באותן עצים שהיו קודם זריעת כלאים וקודם שהוסיף מאתים כו' עכ"ל והשתא בכלאים אין חילוק בין פרי לעצים דבהוסיף מאתים תרוייהו אסירי ובלא הוסיף תרוייהו שרי ובערלה ושביעית ודאי דמייתי שפיר ראייה דחבילי זמורות הוה חזקה דעצים וזמורות לגמרי שרי ופירות אסורין ובכלאים נמי כתבו התוס' שם ובפ' חזקת הבתים דאורחא דמילתא דפרי הוסיף ר' ולא העצים והזמורות וק"ל:

1) הקדמה

a) מסכת כתובות in משנה

i) המוציא הוצאות על נכסי אשתו וגרשה

(1) הוציא הרבה ואכל קימעא מה שהוציא הוציא ומה שאכל אכל

(2) הוציא ולא אכל ישבע כמה הוציא ויטול

b) מסכת כתובות in גמרא

i) עבד רב יהודה עובדא בחבילי זמורות דחשבה אכילה לגבי דין דמה שאכל אכל

ii) רב יהודה לטעמי' דאמר רב יהודה אכלה ערלה שביעית וכלאים הרי זו חזקה

2) מהרש"א as explained by תוספות

a) שאלה

i) How does the גמרא derive that רב יהודה on חזקה deals with זמורות אכל חבילי זמורות

b) תשובה

i) Only שני חזקה counts for אכילת היתר

ii) now

(1) For ערלה

(a) חבילי זמורות are never אסור from זריעה שעת אסור are פירות

(b) So it's a פשיטות that רב יהודה on שני חזקה can deal only with זמורות

(2) For כלאים

(a) Although

(i) both (חבילי זמורות are the same as "קשין") קשין and פירות כלאים are הוסיפו מאתים only if אסור

(ii) so that in theory רב יהודה on שני חזקה can deal with both פירות and אסור where הוסיפו מאתים

(b) Still

(i) מוסיף קשין before מוסיף מאתים that אורחא דמילתא are פירות

(ii) So it's more מסתבר that רב יהודה deals only with קשין

3) מהרש"א of תוספות המשך

- a) שאלה
 - i) How in fact do we know for כלאים that קשין and עצי כלאים are אסור if הוסיפו מאתם
- b) תשובה
 - i) A ברייתא says at דף כו: that
 - (1) תנור שהסיקו בקליפי ערלה או בקשין של כלאי הכרם חדש יותר
- c) שאלה
 - i) How do we know that קשין and עצי ערלה aren't אסור
- d) תשובה
 - i) Because the ברייתא at דף כו: refers only to קליפי פירות for ערלה

תד"ה חוץ מעצי אשירה

בד"ה חוץ מעצי כו' שאין יכול להרפא משאר עצים אלא בזה כו' עכ"ל ר"ל דאי יכול להרפא גם משאר עצים היה שרי דלא אתי למטעי דומיא דתחבושת דשרי ועי' בר"ן וק"ל:

1) גמרא

a) אין מתרפאין בעצי אשירה

2) ר"ן according to מהרש"א as explained by תוספות

a) אתי למיטעי בתר ע"ז that חושש where we're applying איסור

i) Namely

(1) where the חולה is told that

(a) only the specific עץ that is an עבודה זרה will avail

(b) or that the עץ will avail only with a לחישה

b) Similarly

i) לחישה without a מותר להירפאות ע"י תחבושת

ii) אתי למיטעי בתר ע"ז that חשש because there's no

דף כה:

תד"ה לא אפשר כו'

[דף כה עמוד ב] בד"ה לא אפשר כו' ולא פליגי דשרי היינו לר"ש דר' יהודה אסר כו' עכ"ל וה"ה דהמ"ל בהיפך באפשר ולא מכיון כ"ע ל"פ דאסור לר"י כי פליגי בלא אפשר ולא מכיון רבא כר"י ואביי אמר ע"כ לא קאמר ר"י אלא היכא דאפשר אבל דלא אפשר שרי וק"ל:

בא"ד וצ"ל דהיה סוגיא כר' ירמיה דב"מ דאסר לר"י לא אפשר כו' עכ"ל וה"ה דהמ"ל דהיה סוגיא כלישנא קמא דהכא והיא היא אלא משום דלישנא בתרא עיקר נקטו ר' ירמיה דמצי סבר הכי אף לפי האמת דלא אתותב בהכי כמ"ש התוס' וק"ל:

1) גמרא

a) הנאה הבאה לו לאדם בעל כרחו

i) אביי אמר מותרת

ii) רבא אמר אסורה

2) רש"י according to לישנא קמא – גמרא of המשך

לישנא קמא לרש"י			
אפשר ולא מכיון		לא אפשר ולא מכיון	
אביי	לר' יהודה אסור	לר' יהודה מותר	
	לר' שמעון מותר	לר' שמעון מותר	
רבא	לר' יהודה אסור	לר' יהודה מותר	
	לר' שמעון אסור	לר' שמעון מותר	

3) תוספות

a) רש"י to קשיא

i) It's not מחלוקת at all between ר' יהודה and ר' שמעון רבא there's no מחלוקת

b) תירוצ

i) Must be that the שיטות in this second table are correct

לישנא קמא לתוספות			
אפשר ולא מכיון		לא אפשר ולא מכיון	
כוונה דגמרא לתוספות	אליבא דר' יהודה כולי עלמא (אביי ורבא) לא פליגי דאסור כי פליגי אליבא דר' שמעון	אליבא דר' שמעון כולי עלמא (אביי ורבא) לא פליגי דשרי ואליבא דר' יהודה כולי עלמא לא פליגי דאסור	
			דהיינו
אביי ס"ל	לר' יהודה אסור	לר' יהודה אסור	
	לר' שמעון מותר	לר' שמעון מותר	
רבא ס"ל	לר' יהודה אסור	לר' יהודה אסור	
	לר' שמעון אסור	לר' שמעון מותר	

c) Note for the שיטה of תוספות

i) there is a מחלוקת between ר' יהודה and ר' שמעון

(1) for both רבא and אביי לא אפשר ולא מכיון

(2) for אביי לא אפשר ולא מכיון

ii) There is a מחלוקת between רבא and אביי only for ר' שמעון in ר' שמעון לא מכיון

4) מהרש"א

a) רש"י to קשיא in this table could have proposed the שיטה in answer to its תוספות

לישנא קמא למהרש"א		
לא אפשר ולא מכין	אפשר ולא מכין	
אליבא דר' שמעון כולי עלמא (אביי ורבא) לא פליגי דשרי כי פליגי אליבא דר' יהודה	אליבא דר' יהודה כולי עלמא (אביי ורבא) לא פליגי דאסור כי פליגי אליבא דר' שמעון	כוונה דגמרא למהרש"א
		דהיינו
לר' יהודה מותר	לר' יהודה אסור	אביי ס"ל
לר' שמעון מותר	לר' שמעון מותר	
לר' יהודה אסור	לר' יהודה אסור	רבא ס"ל
לר' שמעון מותר	לר' שמעון אסור	

b) Note that

i) While for the שיטה of תוספות

(1) אפשר ולא מכין and on אליבא דר' שמעון and ר' יהודה says that אביי (1) לא אפשר ולא מכין

(2) לא אפשר ולא מכין and ר' שמעון and ר' יהודה says that רבא (2)

ii) For the שיטה of מהרש"א

(1) אפשר ולא מכין and ר' שמעון and ר' יהודה says that אביי (1)

(2) לא אפשר ולא מכין and ר' שמעון and ר' יהודה says that רבא (2)

5) מהרש"א of המשך

a) The following table compares the כוונה of the גמרא as summarized in the tables for מהרש"א and תוספות

לא אפשר ולא מכין	אפשר ולא מכין	
אליבא דר' שמעון כולי עלמא (אביי ורבא) לא פליגי דשרי ואליבא דר' יהודה כולי עלמא לא פליגי דאסור	אליבא דר' יהודה כולי עלמא (אביי ורבא) לא פליגי דאסור כי פליגי אליבא דר' שמעון	כוונה דגמרא לתוספות
אליבא דר' שמעון כולי עלמא (אביי ורבא) לא פליגי דשרי כי פליגי אליבא דר' יהודה	אליבא דר' יהודה כולי עלמא (אביי ורבא) לא פליגי דאסור כי פליגי אליבא דר' שמעון	כוונה דגמרא למהרש"א

b) Note that

i) for תוספות

(1) The כוונה of the גמרא for אפשר ולא מכין is totally different from the כוונה of the גמרא for לא אפשר ולא מכין

ii) While for מהרש"א

(1) The כוונה of the גמרא for אפשר ולא מכין

(a) reverses the names of ר' יהודה and ר' שמעון in the כוונה for אפשר ולא מכין

(b) but is otherwise the same as the כוונה for לא אפשר ולא מכין

6) איכא דאמרי – גמרא of המשך

אפשר וקמכויין	לא אפשר ולא מכויין	לא אפשר וקמכויין	לא אפשר ולא מכויין
אביי	לר' יהודה אסור	לר' יהודה אסור	לר' יהודה מותר
	לר' שמעון אסור	לר' שמעון מותר	לר' שמעון מותר
רבא	לר' יהודה אסור	לר' יהודה אסור	לר' יהודה מותר
	לר' שמעון אסור	לר' שמעון מותר	לר' שמעון מותר

7) תוספות of המשך

- A אסור is לא אפשר ולא מכויין ר' יהודה holds that מסכת כתובות in סוגיא
- The מסכת שבת in ר' ירמי' by מימרא must follow a סוגיא

8) מהרש"א

- קשיא
 - We've established for תוספות that in לישנא קמא both אביי and רבא agree for 'ר' אסור is לא אפשר ולא מכויין that יהודה
 - Why does תוספות need to say that the גמרא in כתובות follows only 'ר' ירמי'
- תירוצ'
 - The עיקר of שיטה איכא דאמרי is
 - and we've seen that ר' יהודה that איכא דאמרי say for 'ר' יהודה is לא אפשר ולא מכויין both for אביי and רבא

דף כו.

תד"ה שאני היכל

[דף כו עמוד א] בד"ה שאני היכל כו' וא"ת והא לא כתיב אכילה כו' וי"ל דמעילה ילפינן חטא כו' עכ"ל לפי דבריהם דרבא ס"ל כאביי היכא דלא כתיב אכילה אסור אפי' שלא כדרך הנאה ומ"מ במעילה דילפינן חטא חטא מתרומה ה"ל כאילו כתיב אכילה בגופיה ומיניה בבשר בחלב נמי דילפינן ג"ש מגבילה ה"ל כאילו כתיב אכילה בגופיה להתיר שלא כדרך הנאה וקשה דתקשי ליה כדפרכינן לעיל דנפרוך מה לכלאי כרם שכן לוקין עליהו שלא כדרך הנאתן דלא כתיב ביה אכילה משא"כ בבשר בחלב דאין לוקין עליו אלא כדרך הנאתן דה"ל כאילו כתיב אכילה בגופיה ויש ליישב דלא פריך הכי לעיל אלא לאביי דאמר הכל מודים בכלאי כרם שלוקין עליהן שלא כדרך הנאה אבל לרבא דהכא איכא למימר דבכלאי כרם נמי אין לוקין שלא כדרך הנאה אף על גב דלא כתיב ביה אכילה אפשר דאיכא ביה שום דרשה וג"ש כאילו כתיב ביה נמי אכילה ודו"ק:

1) דף כד: at גמרא

a) אביי

i) There is מלקות for הנאה שלא כדרך הנאתן for a thing for which a פסוק doesn't directly set out an איסור אכילה

ii) Now

(1) There's no direct איסור אכילה for כלאי הכרם

(2) so there is הנאה from כלאי הכרם for מלקות

2) דף כד: at ברייתא

a) בשר בחלב

i) איסור אכילה by גזירה שוה and not by direct איסור באכילה is

ii) ערלה from קל וחומר by איסור בהנאה and is

b) כלאי הכרם from ראי' relies on a ראי' from ראי' to the פירכא and to resolve

c) The precise פירכא and the precise ראי' aren't relevant here

3) גמרא of the המשך

a) אביי to קשיא

i) Why is it that the ברייתא isn't מפריך the ראי' by asking

ii) "מה לכלאי הכרם דאסורין בהנאה שכן לוקין עליהן אף שלא כדרך הנאתן"

b) אביי of תירוצ

i) "תאמר במאי"

(1) For כלאי הכרם the same as for איסור אכילה בהדיא there's no בשר בחלב

(2) So for כלאי הכרם too the דין would be that "לוקין עליהן אף שלא כדרך הנאתן"

4) גמרא here

- a) רבא
- i) there is no מעילה for הנאתו כדרך הנאתו
- 5) תוספות
- a) קשיא
- i) We've established for אביי that for הכרם כלאי there's מלקות for הנאה שלא כדרך כלאי הכרם because there's no direct אכילה for הנאתו
- ii) For מעילה there is also no direct אכילה so there should be a מעילה also for הנאה שלא כדרך הנאתו
- b) תירוצ
- i) For תרומה there is a direct אכילה
- ii) And by way of a חטא-חטא גזירה שוה we consider as if there was also a direct מעילה for אכילה
- 6) מהרש"א
- a) קשיא
- i) Now that we've established that
- (1) רבא agrees with אביי that where there's a direct אכילה there's מלקות for דרך הנאה only if the הנאה is הנאה
- (2) And that רבא also holds that because of a גזירה שוה we consider as if there is a direct אכילה for מעילה
- ii) We have this קשיא
- (1) For בשר בחלב there is a גזירה שוה to טריפה where there's a direct אכילה
- (2) because of this גזירה שוה we need to consider that this also counts the same as if there were a direct אכילה for בשר בחלב
- (3) So
- (a) for בשר בחלב there should not be מלקות for הנאתו כדרך הנאתו
- (b) And the תירוצ of "תאמר במאי" shouldn't be available for רבא
- b) תירוצ
- i) רבא disagrees with אביי and holds that there is some דרשה or גזירה שוה that imports a direct אכילה to הכרם
- ii) it follows that
- (1) there is no מלקות for כלאי הכרם for הנאתו כדרך הנאתו
- (2) And the קשיא of
- (a) "מה לכלאי הכרם שלוקין עליהן אף שלא כדרך הנאתו"
- (b) doesn't apply to רבא in the first place

תד"ה מעילה הוא וד"ה לאותן העומדים

בד"ה מעילה הוא כו' ובירושלמי דייק מינה דקול ומראה וריח אין בהן כו' עכ"ל דאי לאו
הך דירושלמי היה אפשר לפרש דלאו דוקא בוררת אלא היתה יכולה לברור מרוב אורה
וע"ש בתוס' וק"ל:

בד"ה לאותן העומדים כו' שלא יקרבו עצמן לעזרה כדי להריח יותר דהא אמרינן לא היתה
כלה כו' עכ"ל ולמאי דמסיק וריח לאחר שעלה תמרותו אין בו משום מעילה איכא לאוקמי
הך דלא היתה כלה צריכה להתבשם כו' היינו מריח שעלה בב"ה לאחר שעלה תמרותו
ואפשר דס"ל דלאחר שעלה תמרותו נמי מעילה אין בו אבל איסורא איכא ודו"ק:

1) גמרא

- a) "קול של כלי שיר ומראה וריח הקטורת" מעילה for There is no
- b) "עומדים בחוץ" for those who are איסור הנאה But there is an
- c) The meaning of "עומדים בחוץ" isn't relevant here

2) תוספות

- a) מהרש"א as explained by first קשיא
 - i) Why then does 'א' ברייתא in מסכת סוכה say that
 - (1) An אשה who was בחוץ עומדת was "בוררת חטים לאור של בית השואבה"
 - (2) Even though "השמן והפתילה היו של הקדש"
- b) תירוץ Possible
 - i) בורר חטים teaches only that there was enough light to be 'א' ברייתא
 - ii) But in fact women did not use the light to be בורר חטים
- c) תירוץ Possible dismissed
 - i) "קול ומראה וריח אין בהן משום מעילה" relies on 'א' ברייתא to prove that ירושלמי
 - ii) So it must be that women did in fact use the light
- d) Second קשיא
 - i) "לא היתה כלה צריכה להתבשם בירושלים מפני ריח הקטורת" says that 'ב' ברייתא
 - ii) So obviously there's not even an איסור to be מריח
- e) קשיא to the second תירוץ
 - i) The איסור for ריח applies only to a person who's מקרב himself to the עזרה to be more מריח

3) גמרא

- a) שתעלה תמרתו after מעילה for ריח there is no
- b) שתעלה תמרתו after ריח for איסור there's an the גמרא doesn't say whether

4) מהרש"א

a) קשיא

i) Instead of the תירוצ for the second קשיא that the איסור applies only to be מקרב to be מריח more

ii) Why doesn't תוספות answer that

(1) לאחר שתעלה תמרתו there is no איסור for מריח at all the same as there's no מעילה for מריח

(2) And ברייתא ב' on "לא היתה כלה צריכה להתבשם" applies only לאחר שתעלה תמרתו

b) תירוצ

i) שתעלה תמרתו assumes that the איסור continues after תמרתו

תנור שהסיקו חלק א' - הקדמה

בסיוע בני ר' אליעזר מנחם פאלגער

1) First הקדמה

- a) איסור בעין of ערלה and כלאי הכרם count as an איסור בעין
- b) איסור בעין of ערלה and כלאי הכרם don't count as an איסור בעין or גחלים
- c) איסור בעין of הקדש and אפר do count as an איסור בעין and גחלים

2) Second הקדמה

- a) "יש שבה עצים בפת"
 - i) Means that
 - (1) פת the אופה and is כנגד הפת that's an אבוקה עץ Where there's
 - (2) We assume that the שלהבת of the אבוקה comes from the עצים before they're אפר into נשרף
- b) "אין שבה עצים בפת"
 - i) Means that
 - (1) כנגד הפת that's an אבוקה עץ Even where there's
 - (2) We assume that the שלהבת that's the אופה פת comes from אפר into which the עצים were נשרף

3) Third הקדמה

- a) ערלה וכלאי הכרם of איסור בעין that are the עצים
- b) count as a גורם איסור for הפת אפיית
 - i) פת the כנגד that's an אבוקה where the עצים are placed only
 - ii) יש שבה עצים בפת that מאן דאמר for the עצים and only

4) Fourth הקדמה

- a) גורם איסור nor as a גורם היתר and ערלה of גחלים and אפר count neither

5) Fifth הקדמה

- a) איסור בעין both count as עצי הקדש and אפר of הקדש We've established that
- b) It follows that
 - i) both אפר הקדש and עצי הקדש are a גורם איסור so long as פת is נתפס בתנור before the עצי הקדש and אפר were נגרף from the תנור
 - ii) It's not relevant whether there is אבוקה כנגדו
- c) this applies for all מאן דאמר including the מאן דאמר that ערלה וכלאים אין שבה עצים בפת

6) Sixth הקדמה

- a) A "תנור חדש" is a תנור that was נגמר by an איסור בעין

- b) For this *אבוקה כנגד התנור* there is no concept that required *גמירה*
 - c) It follows from the prior *הקדמות* that
 - i) If the *איסור בעין* that was *גומר* the *תנור* is *הכרם* *עצי ערלה וכלאי הכרם*
 - (1) The *תנור* counts as *בעין* *נגמר באיסור בעין* and as a "*תנור חדש*"
 - (2) only for the *מאן דאמר* that *יש שבה עצים בפת*
 - ii) If the *איסור בעין* that was *גומר* the *תנור* is *הקדש* *אפר הקדש*
 - (1) The *תנור* counts as *בעין* *נגמר באיסור בעין* and as a "*תנור חדש*"
 - (2) Even for the *מאן דאמר* that *אין שבה עצים בפת*
- 7) *הקדמה* Seventh
- a) A *תנור חדש* itself counts as an *איסור בעין* and is a *גורם איסור* for *פת* that's *נאפה* in the *תנור*
 - i) even without *הפת* *אבוקה כנגד הפת*
 - ii) And even if the *פת* is *נאפה* in the *תנור* by a later *היסק* with *עצים כשרים*
 - b) But for *יש שבה עצים* and *ערלה* and *כלאי הכרם* this rule applies only for the *מאן דאמר* that *יש שבה עצים בפת*
- 8) *הקדמה* Eighth
- a) *פת* that was *נאפה* by a *גורם איסור* becomes *אסור* only if
 - i) if it was *נאפה* by a *גורם איסור*
 - ii) and either
 - (1) there was no *היתר* *גורם היתר*
 - (2) or there was a *גורם היתר* and the *דין* is that *זה וזה גורם* is *אסור*
- 9) *הקדמה* Ninth
- a) *איסור בעין* means a *תנור* that was *נגמר* in a *היסק* with other than an *איסור בעין* *ישן*
 - b) *גורם היתר* itself counts as a *תנור* *ישן*
- 10) *הקדמה*
- a) If a *תנור חדש* was *נגמר* with an *איסור בעין*
 - b) The *תנור* must be *יותר* for a *מאן דאמר* who says that any *פת* that is *נאפה* in the *תנור* afterwards with *עצים כשרים* would be *אסור*

תנור שהסיקו חלק ב' – תד"ה חדש

דף כו עמוד ב] בד"ה חדש כו' ויש שבח כו' הקשה הר"ר אהרן לר' הא דאמר כו' עכ"ל כתב מהרש"ל צ"ל לר"י או פי' לר"י דאי לרבי ממש הא אפילו לרבנן קשה דל"פ כו' אבל הכא אף הגחלים מוקצין כו' עכ"ל ע"ש וא"צ לדחוק בשביל זה דלכך נקט לרבי משום דתלמודא הזכיר הך מלתא דשבח עצים לפי סברתו של ר' גבי ערלה ומינה תקשי גם לרבנן באיסור מוקצה ועוד נראה דלרבנן יש להשיב כיון דאפילו בערלה הוה כאילו כלה ונבער האיסור ואין כאן שבח עצים לענין מוקצה דלא הוה רק איסור מדרבנן אית לן למימר נמי הכי דלית כאן שבח עצים אף על גב דהגחלת גופה איסור מוקצה הוא ועיין בזה בתוס' פ"ב דמס' ע"ז וק"ל:

1) First הקדמה

- a) איסור בעין of ערלה and כלאי הכרם count as an
- b) איסור בעין don't count as an כלאי הכרם and ערלה of אפר or גחלים
- c) איסור בעין do count as an כלאי הכרם and אפר of

2) Second הקדמה

- a) "יש שבח עצים בפת"
 - i) Means that
 - (1) פת the אופה and is כנגד הפת that's an אבוקת עץ Where there's
 - (2) We assume that the שלהבת of the אבוקה comes from the עצים before they're אפר into נשרף
- b) "אין שבח עצים בפת"
 - i) Means that
 - (1) כנגד הפת that's an אבוקת עץ Even where there's
 - (2) We assume that the שלהבת that's אופה the פת comes from אפר into which the עצים were נשרף

3) Third הקדמה

- a) ערלה וכלאי הכרם of איסור בעין that are the עצים
- b) אפיית הפת for גורם איסור as count
 - i) פת the כנגד that's an אבוקה where the עצים are placed only
 - ii) יש שבח עצים בפת that מאן דאמר for the and only

4) Fourth הקדמה

- a) גורם איסור nor as a גורם היתר count neither as כלאים and ערלה of גחלים and אפר

5) Fifth הקדמה

- a) איסור בעין both count as עצי הקדש and הקדש of אפר We've established that
- b) It follows that

- i) both **אפר הקדש** and **עצי הקדש** are a **גורם איסור** so long as **פת** is **נאפה בתנור** before the **תנור** **אפר הקדש** **עצי הקדש** were **נגרף** from the **אפר**
 - ii) It's not relevant whether there is **אבוקה כנגדו**
 - c) this applies for all **מאן דאמר** including the **מאן דאמר** who says for **ערלה וכלאים** that **אין שבח עצים בפת**
- 6) **הקדמה Sixth**
- a) **שבת** **on** **אסור** **מדרבנן** **is** **מוקצה**
 - b) **איסור** **בעין** **as** **an** **מדרבנן** **count** **מוקצה** **אפר** **and** **גחלים**
- 7) **הקדמה Seventh**
- a) **We'll establish** **in ד"ה אימור** **that**
 - i) **In the סוגיא** **of the הוה אמינא**
 - (1) Both **רבי** and **רבנן** say **יש שבח עצים בפת** for **ערלה וכלאי הכרם**
 - ii) **In the סוגיא** **of the מסקנא**
 - (1) **רבי** says **יש שבח עצים בפת** for **ערלה וכלאי הכרם**
 - (2) **רבנן** say **אין שבח עצים בפת** for **ערלה וכלאי הכרם**
- 8) **תוספות**
- a) **"לרבי" ר' אהרן** **by** **קשיא**
 - i) **How can a מאן דאמר** say that **"המבשל בשבת יאכל ואפילו בשבת"**
 - ii) When we've established that **גחלים** that are **מדרבנן** **count** **מוקצה** **דרבנן** **as** **איסור** **הקדש** **אפר** **and** **גחלים** **the same as** **בעין**
 - iii) So that **גורמי איסור** **are** **גחלים** **including any מאן** **אין שבח עצים בפת** **and** **ערלה** **who דאמר**
- 9) **מהרש"ל**
- a) Presumably **ר' אהרן** asked his **קשיא** **רבי** meaning **הקדוש** **the רבינו** **בעל המשנה** **because** **in the מסקנא** **of the סוגיא**
 - i) only **הקדוש** says **יש שבח עצים בפת** for **ערלה וכלאי הכרם**
 - ii) While **רבנן** say **אין שבח עצים בפת** for **ערלה וכלאי הכרם**
 - b) **קשיא**
 - i) The **קשיא** should also apply to **רבנן** even in the **מסקנא**
 - ii) Because we've established that
 - (1) **ערלה וכלאי הכרם** for **אין שבח עצים בפת** **מאן דאמר**
 - (2) do so only because they hold that the **שלהבת** that is **אופה** **the פת** comes from **איסור** **בעין** **and** **גחלים** **אפר**
 - iii) while

- (1) איסור בעין that are גחלים themselves count as
- (2) So even גורם איסור רבנן in the מסקנא should agree that they're a

c) תירוצ

- i) It's correct that רבי בעל המשנה asked his קשיא to רבנן as well as to אהרן
- ii) And "לרבי" in תוספות means – or should be מוגה to mean – that ר' אהרן asked the קשיא to his רבי namely ר"י הזקן בעל התוספות

10) מהרש"א

a) Here are two more תירוצים to the קשיא of מהרש"ל

b) First תירוצ

- i) In fact the קשיא applies to רבנן as well as to רבי
- ii) still
 - (1) רבינו רבינו הקדוש because it's only ר' אהרן prefers to ask his קשיא only to ר' אהרן who says בפת עצים for ערלה and כלאים in the מסקנא as well as in the אמינא
 - (2) And תוספות understands that we would ourselves realize that the קשיא applies also to רבנן even in the מסקנא where רבנן hold that בפת עצים

c) Second תירוצ

- i) The קשיא doesn't apply to רבנן
- ii) Here's why
 - (1) Since for ערלה that's an איסור דאורייתא
 - (a) רבנן are מיקל in the מסקנא and say that אין שבה עצים בפת because they assume that the איסור בעין has turned into גחלים at the time it gives rise to שלהבת
 - (2) It's מסתבר that
 - (a) איסור דרבנן that's only an מוקצה
 - (b) רבנן are מיקל further and say that אין שבה עצים בפת even though the גחלים are איסור בעין

תנור שהסיקו חלק ג' – תד"ה אימור

גמ' אימור דשמעת ליה לר' משום דיש שבח עצים בפת זה וזה גורם כו' למאי דבעי למימר דפליגי בזה וזה גורם ניחא דקאי אפה בו את הפת היינו בתנור אי אחדש בהיסק שני ואי אישן בהיסק ראשון וסיפא דבשל' ע"ג גחלים כו' מצי קאי אישן בהיסק ראשון וכן נראה מפרש"י אבל למאי דמסיק השתא דפליגי בשבח עצים בפת ולכ"ע זה וזה גורם שרי קשה דע"כ לא קאי אפה בו את הפת אלא אחדש בהיסק ראשון ומאי קאמר עלה בשלה ע"ג גחלים ד"ה מותר דהא א"נ דליכא עצים דאיסורא בעין מ"מ ע"י בישול התנור נאסר הפת כיון שהוא חדש ונגמר באיסור ודוחק לומר שהחדש אף על גב שנגמר באיסור לא מקרי איסור בעין דא"כ אפילו כשאבוקה כנגדו ובהיסק ראשון אפילו בחדש ה"ל נגמר באיסור ובהיתר באיסור ע"י האבוקה שהאיסור בעין ובהיתר על ידי התנור שאין האיסור בעין וע"כ נראה למאי דמוקי פלוגתייהו בשבח עצים דאפה בו הפת מלתא באנפי נפשא הוא ולא קאי כלל אתנור אלא אפה הפת נגד האבוקה על הקרקע בלא חום תנור ועלה קאי שפיר בשלה על גבי גחלים כו' וכן נראה מדברי מהרש"ל לקמן ודו"ק:

1) First הקדמה

- a) איסור בעין count as an and ערלה of ערלה and ערלה of ערלה and ערלה of ערלה
- b) איסור בעין don't count as an and ערלה of ערלה and ערלה of ערלה and ערלה of ערלה

2) Second הקדמה

- a) "יש שבח עצים בפת"
 - i) Means that
 - (1) פת the אופה and is כנגד הפת that's an אבוקה עץ Where there's
 - (2) We assume that the שלחבת of the אבוקה comes from the עצים before they're אפר into נשרף
- b) "אין שבח עצים בפת"
 - i) Means that
 - (1) כנגד הפת that's an אבוקה עץ Even where there's
 - (2) We assume that the שלחבת that's אופה the פת comes from אפר into which the עצים were נשרף

3) Third הקדמה

- a) ערלה וכלאי הכרם of איסור בעין that are the עצים
- b) count as a גורם איסור for הפת
 - i) פת the כנגד that's an אבוקה where the עצים are placed only
 - ii) יש שבח עצים בפת that מאן דאמר for the עצים and only

4) Fourth הקדמה

- a) גורם איסור nor as a גורם היתר count neither as a כלאים and ערלה of גחלים and אפר

5) Fifth הקדמה

- a) A "תנור חדש" is a תנור that was נגמר by an איסור בעין
 - b) For this גמירה there is no concept that required אבוקה כנגד התנור
 - c) It follows from the prior הקדמות that if the איסור בעין that was גומר the תנור is עצי ערלה וכלאי הכרם
 - i) The תנור counts as נגמר באיסור בעין and as a "תנור חדש"
 - ii) only for the יש שבה עצים בפת that מאן דאמר
- 6) Sixth הקדמה
- a) A תנור חדש itself counts as an איסור בעין and is a גורם איסור for פת that's נאפה in the תנור
 - i) even without אבוקה כנגד הפת
 - ii) And even if the פת is נאפה in the תנור by a later היסק with כשרים
 - b) But for the יש שבה עצים that מאן דאמר this rule applies only for the ערלה and כלאי הכרם בפת
- 7) Seventh הקדמה
- a) פת that was נאפה by a גורם איסור becomes אסור only if
 - i) if it was נאפה by a גורם איסור
 - ii) and either
 - (1) there was no גורם היתר
 - (2) or there was a גורם היתר and the דין is that גורם זה וזה גורם is אסור
- 8) Eighth הקדמה
- a) אסור בעין means a תנור that was נגמר in a היסק with other than an איסור בעין ישן
 - b) גורם היתר itself counts as a תנור ישן
- 9) הקדמה
- a) If a תנור חדש was נגמר with an איסור בעין
 - b) The תנור must be יותץ for a מאן דאמר who says that any פת that is נאפה in the תנור afterwards with כשרים would be אסור
- 10) ברייתא א'
- a) Part 1
 - i) תנור שהסיקו בקליפי ערלה או בקשין של כלאי הכרם
 - ii) חדש יותץ
 - b) Part 2
 - i) אפה בו את הפת
 - (1) אסורה פת is says רבי
 - (2) מותרת פת is say רבנן

c) Part 3

- i) בישלה על גבי גחלים if מותר is פת agree that the כולי עלמא
- 11) מהרש"א as explained by 'א of ביאור on the גמרא of the הוה אמינא
- a) כלאי הכרם and ערלה for יש שבה עצים בפת both רבנן and רבי agree that
 - b) they disagree only on whether גורם היתר as well as where there is a גורם אסור as well as a גורם איסור
 - i) זה וזה גורם אסור רבי says
 - ii) זה וזה גורם שרי say רבנן
 - c) Based on the הקדמות there are two possible אופנים where 'א ברייתא can say for פת that's נאפה in a תנור that
 - i) there is both a גורם היתר and a גורם איסור
 - ii) and רבי and רבנן can agree that יש שבה עצים בפת but disagree on whether זה וזה אסור is גורם
 - d) First אופן
 - i) The ברייתא in part 2 deals with a תנור חדש (גורם איסור) that in its first היסק was עצי ערלה with נגמר
 - ii) the תנור was later הוסק with עצי היתר (גורם היתר) that was את פת
 - e) Second אופן
 - i) The ברייתא deals with a תנור ישן (גורם היתר) that was later הוסק with עצי ערלה to be אופה פת with אבוקה כנגדו (גורם איסור)
 - f) It follows that
 - i) in both אופנים
 - ii) there is a גורם איסור and a גורם היתר
 - (1) that's אסור for רבי who says זה וזה גורם אסור
 - (2) and is מותר for רבנן who say זה וזה גורם שרי
 - g) שאלה
 - i) what אופן is involved in Part 3 of the ברייתא that says that "בישלה על גבי גחלים דברי הכל מותר"
 - h) תשובה
 - i) Can't be that part 3 of the ברייתא deals with a תנור חדש that
 - (1) in its first היסק was נגמר with ערלה so that the תנור counts as a גורם איסור
 - (2) And was now הוסק with ערלה to be "מבשל" the פת
 - ii) Since
 - (1) we've established that גחלי ערלה count neither as a גורם היתר nor as a גורם איסור

- (2) while the תנור חדש itself continues to count as a גורם איסור for רבי and רבנן who in the אמינא both say יש שבח עצים בפת
- (3) So even רבנן who say שרי זה וזה גורם שרי ought to have said the פת is אסור because there is a גורם איסור and no גורם היתר
- iii) Must be that the ברייתא in part 3 (בשלה על גבי גחלים) deals only with פת that's תנור ישן with גחלי ערלה (that count as neither גורם איסור nor גורם היתר) in a תנור ישן (גורם היתר)
- (a) So there was no גורם איסור altogether
- (b) And that's why the פת is מותר even for רבי
- 12) מהרש"א as explained by ביאור of גמרא on the מסקנא
- a) רבי and רבנן agree that יש שבח עצים בפת and they disagree only on whether יש שבח עצים בפת
- i) רבי says יש שבח עצים בפת
- ii) רבנן say אין שבח עצים בפת
- b) It follows that part 2 of ברייתא א' must deal with an אופן where
- i) there is no גורם היתר but there is a גורם איסור
- ii) and that's why in part 2 of the ברייתא (אפה בו את הפת)
- (1) the פת is אסור for רבי who says יש שבח עצים בפת even though he also holds זה וזה גורם שרי
- (2) but the פת is מותר for רבנן who say אין שבח עצים בפת
- iii) These conditions apply in a תנור חדש that was נגמר in a היסק with עצי איסור and the פת was נאפה in the same היסק
- c) Note that
- i) since the פת was נאפה in a תנור חדש that itself counts as גורם איסור בעין
- ii) the פת is אסור even if there was no אבוקה כנגדו in the 'אפיי'
- d) שאלה
- i) Why can't part 2 of the ברייתא (אפה בו את הפת) deal with an 'אפיי' in a תנור ישן
- e) תשובה
- i) because we've established that a תנור ישן itself counts as a גורם היתר
- ii) and at this stage we assume for both רבי and רבנן that זה וזה גורם שרי
- f) מסקנא of שיטה for מהרש"א by קשיא to the הקדמה
- i) Now that we've shown that it's possible that the ברייתא deals in part 2 (אפה בו) with a תנור חדש (את הפת)
- ii) Then
- (1) part 3 (בישלה על גבי גחלים) presumably also deals with a תנור חדש

(2) Namely with where

(a) in its first תנור the תנור was נגמר with ערלה so that the תנור counts as גורם איסור

(b) And the תנור was now הוסק with ערלה to be "מבשל" the פת

g) קשיא

i) We've established that

(1) a תנור חדש counts as a גורם איסור for the מאן דאמר that יש שבה עצים בפת

(2) And that תנור don't count as a גורם היתר

ii) So why do כולי עלמא say that the פת is מותר in part 3 (בשלה על גבי גחלים) even for רבי who says יש שבה עצים בפת

iii) Note that

(1) Since there's no גורם היתר

(2) It's not relevant that רבי says שרי זה גורם שרי

h) תירוצ

i) Must be that

(1) part 2 of the ברייתא that deals with אפה בו את הפת where רבי and רבנן disagree on whether the פת is אסורה

(2) and part 3 of the ברייתא that deals with בשלה על גבי גחלים where רבי and רבנן agree that the פת is מותרת

ii) both

(1) are separate from part 1 of the ברייתא that deals with a תנור and says תנור יותץ

(2) and instead deal with בישול אפי' without a תנור altogether

iii) namely

(1) part 2 (אפה בו את הפת) deals with where there was אפי' with אבוקה כנגדו without a תנור

(a) so

(i) there's a גורם איסור for רבי who says יש שבה עצים בפת

(ii) and there's no גורם היתר because

1. תנור there's no

2. גורם אסור and גחלים count as neither גורם היתר nor

(2) part 3 deals with בישול by גחלים without אבוקה כנגדו

(a) so there is no גורם איסור

13) מהרש"א of המשך

a) שאלה

- i) Why does א"ה assume for the מאן דאמר that שבת is שבת
גורם איסור that's a גורם איסור בעין that counts as an איסור חדש that עצים בפת

b) תשובה

- i) a תנור חדש is either a גורם איסור or a גורם היתר

ii) Now

(1) If it's a גורם היתר the same as תנור ישן

(2) there can never be a case where

(a) Even for the מאן דאמר that עצים בפת שבת is שבת

(b) is אסור in any אפי' in a תנור

iii) Here's why

(1) even where there is a גורם איסור because there was אבוקה כנגדו

(2) there's still be the גורם היתר of the תנור itself

(3) and the result would be גורם זה וזה שרי even for רבי in the מסקנא

תנור שהסיקו חלק ד' – רש"י ד"ה הימנה וד"ה ואם תאמר ובא"ד והוא הדין

בפירש"י בד"ה הימנה מן כו' רבנן היא דפליגי עליה דרבי ואמרי הפת כו' עכ"ל וה"ה דהמ"ל רבנן דשאור אבל רבי לא פסיקא ליה דאימא דפליגי בזה וזה גורם כדס"ד מעיקרא ולמאי דמסיק נמי דפליגי בשבת עצים מ"מ אפשר דאוסר נמי בזה וזה גורם ולרבותא דרבנן פליגי בחד גורם ודו"ק:

בא"ד וא"ת לרבנן יוצן למה לי כו' ה"מ דיעבד אבל לכתחלה לא קשרו לאפות בהיסק כו' עכ"ל רוצה לומר אפילו בהיסק איסור על ידי זה וזה גורם ודו"ק:

בא"ד וה"ה דמצי לאוקמא כו' כת"ק דרבי אליעזר אלא משום כו' עכ"ל היינו לשינויא דקאמר א"כ אמאן תרמייה אבל למאי דמסיק דתניא ר"א אוסר בכל האיסורין ניחא דמצינן למימר שפיר דת"ק דר"א לא מחמיר אלא בע"ז וק"ל:

1) First הקדמה

- a) איסור בעין of ערלה and כלאי הכרם count as an
- b) איסור בעין don't count as an of ערלה and כלאי הכרם or גחלים

2) Second הקדמה

- a) "יש שבח עצים בפת"
 - i) Means that
 - (1) Where there's an אבוקת עץ that's כנגד הפת and is אופה the פת
 - (2) We assume that the שלהבת of the אבוקה comes from the עצים before they're אפר into נשרף
- b) "אין שבח עצים בפת"
 - i) Means that
 - (1) Even where there's an אבוקת עץ that's כנגד הפת
 - (2) We assume that the שלהבת that's אופה the פת comes from אפר into which the עצים were נשרף

3) Third הקדמה

- a) ערלה וכלאי הכרם of איסור בעין that are the עצים
- b) count as a גורם איסור for הפת
 - i) only where the עצים are placed as an אבוקה that's כנגד the פת
 - ii) and only for the מאן דאמר that שבח עצים בפת

4) Fourth הקדמה

- a) גורם איסור nor as a גורם היתר count neither as a כלאים and ערלה of גחלים and אפר

5) Fifth הקדמה

- a) A "תנור חדש" is a תנור that was נגמר by an איסור בעין
- b) For this גמירה there is no concept that required התנור

- c) It follows from the prior הקדמות that if the איסור בעין that was גומר the תנור is עצי ערלה וכלאי הכרם
- i) The תנור counts as נגמר באיסור בעין and as a "תנור חדש"
 - ii) only for the יש שבה עצים בפת that מאן דאמר
- 6) Sixth הקדמה
- a) A תנור itself counts as an איסור בעין and is a גורם איסור for פת that's נאפה in the תנור
 - i) אבוקה כנגד הפת even without
 - ii) And even if the פת is נאפה in the תנור by a later היסק with עצים כשרים
 - b) But for ערלה and כלאי הכרם this rule applies only for the מאן דאמר that יש שבה עצים בפת
- 7) Seventh הקדמה
- a) פת that was נאפה by a גורם איסור becomes אסור only if
 - i) if it was נאפה by a גורם איסור
 - ii) and either
 - (1) there was no גורם היתר
 - (2) or there was a גורם היתר and the דין is that זה וזה גורם is אסור
- 8) Eighth הקדמה
- a) תנור ישן means a תנור that was נגמר in a היסק with other than an איסור בעין
 - b) תנור ישן itself counts as a גורם היתר
- 9) הקדמה
- a) If a תנור חדש was נגמר with an איסור בעין
 - b) The תנור must be יותץ for a מאן דאמר who says that any פת that is נאפה in the תנור afterwards with עצים כשרים would be אסור
- 10) ברייתא א'
- a) Part 1
 - i) תנור שהסיקו בקליפי ערלה או בקשין של כלאי הכרם
 - ii) חדש יותץ
 - b) Part 2
 - i) אפה בו את הפת
 - (1) אסורה פת is רבי says
 - (2) מותרת פת is רבנן say
 - c) Part 3
 - i) בישלה על גבי גחלים if מותר פת is agree that the כולי עלמא

- 11) מהרש"א as explained by א' ברייתא of ביאור on the גמרא of the הוה אמינא (11)
- a) כלאי הכרם and ערלה for יש שבה עצים בפת and רבנן רבי agree that
 - b) they disagree only on whether גורם אסור where there is a גורם אסור besides a גורם אסור
 - i) זה וזה גורם אסור רבי says
 - ii) זה וזה גורם שרי say רבנן
 - c) In the prior דיבור we established that this מחלוקת can apply to a תנור חדש (גורם) (גורם אסור) that were הפת את היתר (גורם אסור) that were later הוסק with היתר (אסור)
- 12) ברייתא ב' (12)
- a) תנור חדש יוצן
- 13) גמרא (13)
- a) קשיא
 - i) תנור חדש יותץ ברייתא א' is a סתירה to ברייתא ב'
 - b) תירוצ'
 - i) ברייתא א'
 - (1) Follows רבי who says זה וזה גורם אסור
 - (2) And for רבי the פת that's נאפה in the תנור חדש in a later היסק with כשרים will be אסור
 - (3) Because there will be
 - (a) a גורם אסור (תנור חדש)
 - (b) and a גורם אסור (עצי היתר)
 - (4) and that's why based on the הקדמות the דין is יותץ
 - ii) ברייתא ב'
 - (1) follows רבנן who say זה וזה גורם שרי and the פת will be מותר in the second היסק
 - (2) and that's why based on the ninth הקדמה the דין is that no התצה is needed
 - c) קשיא
 - i) We know of no case where רבי says זה וזה גורם אסור
 - d) מהרש"א as explained by א' ברייתא of ביאור on the גמרא of the מסקנא
 - i) יש שבה עצים בפת and רבנן רבי agree that זה וזה גורם שרי and they disagree only on whether יש שבה עצים בפת
 - (1) יש שבה עצים בפת רבי says
 - (2) אין שבה עצים בפת say רבנן
 - ii) It follows that part 2 of ברייתא א' must deal with an אופן where

- (1) there is no גורם היתר but there is a גורם איסור
 - (2) and that's why in part 2 of the ברייתא (אפה בו את הפת)
 - (a) the פת is אסור for רבי who says יש שבה עצים בפת even though he also holds זה וזה גורם שרי
 - (b) but the פת is מותר for רבנן who say אין שבה עצים בפת
- iii) Now
- (1) Although we established in the prior דיבור that the מחלוקת in part 2 of the ברייתא on אפה בו את הפת deals with where there was no תנור altogether
 - (2) Still it's a פשיטות that the part 1 of the ברייתא on תנור יותץ is separate from part 2 and deals with a תנור חדש
- e) It also follows that
- i) רבי would agree that
 - (1) that's נאפה in ב' היסק with עצים כשרים won't be אסור because
 - (a) the עצים כשרים would be a גורם היתר
 - (b) And רבי agrees that זה וזה גורם שרי
 - (2) So
 - (a) Based on the ninth הקדמה
 - (b) there is no reason for התצה of the תנור חדש
 - (3) And the קשיא remains: who is the תנא of א' ברייתא who says תנור יותץ
- f) תירוצ
- i) זה וזה גורם follows ברייתא א' ר' אליעזר דשאור who apparently says that זה וזה גורם אסור
- g) קשיא
- i) It's possible that ר' אליעזר דשאור actually says that זה וזה גורם שרי
 - ii) Note by the way that רבנן דשאור certainly say that זה וזה גורם שרי
- h) תירוצ
- i) "משנה דאשירה" says outright that both ר' אליעזר and the תנא קמא of ר' אליעזר say ר' אליעזר דשאור for the איסור of זרה עבודה because the פת that will be נאפה in היסק with עצים כשרים will be אסור
 - ii) so
 - (1) it must be that ר' אליעזר דשאור and תנא קמא דר' אליעזר both hold that זה וזה יש שבה עצים בפת and that גורם אסור
 - (2) and ר' אליעזר can follow ברייתא א'
 - i) We'll discuss below why the גמרא doesn't say that ברייתא א' can also follow תנא קמא דר' אליעזר

14) בא"ד ואם תאמר at מהרש"א as explained by רש"י

a) שאלה

i) Why does ב' ברייתא disagree and say that there is no התצה

b) תשובה

i) גורם אין שבה עצים בפת who hold that רבנן דרבי follows ב' ברייתא at all איסור

ii) So it's a פשיטות that פת is מותר if it's נאפה in the תנור in the first היסק that was תנור the גומר

15) ד"ה הימנה at מהרש"א

a) רש"י could also have said that רבנן דשאור who certainly say that ב' ברייתא follows that זה וזה גורם שרי

b) שאלה

i) We've established for the מסקנא that רבי and רבנן of א' ברייתא hold that זה וזה גורם שרי

ii) Why does רש"י say that ב' ברייתא follows רבנן דרבי and imply that ב' ברייתא can't also follow רבי

c) תשובה

i) there's no proof that רבי holds that זה וזה גורם שרי

ii) first reason

(1) We moved away from the אמינא that רבי says that זה וזה גורם אסור only because there is no other case where רבי says that זה וזה גורם אסור

(2) This isn't absolute proof

iii) Second reason

(1) It's possible that the מסקנא says that א' ברייתא deals with where there is no גורם היתר

(a) Only to teach the רבותא that רבנן are מתיר the פת even where there's no גורם היתר because they say אין שבה עצים בפת

(b) And not because רבי holds that זה וזה גורם שרי

(2) In fact

(a) it's possible that רבי is אוסר even if there's a גורם היתר

(b) because he says that יש שבה עצים בפת and also that זה וזה גורם אסור

16) רש"י of המשך

a) שאלה

i) Why in ב' ברייתא do the רבנן require that the תנור be יוצן

b) תשובה as explained by מהרש"א at תאמר

- i) Even though 'זה וזה גורם שרי ברייתא ב'
 - ii) "היסק איסור" it's אסור to be אופה with a
 - iii) Meaning זה וזה גורם שרי דין that it's אסור to rely on the
- 17) גמרא of המשך
- a) קשיא
 - i) Maybe it's only for עבודה זרה that's חמיר that ר' אליעזר says that זה וזה גורם is אסור
 - b) First תירוצ
 - i) "אם כן אמאן תרמי" of קשיא
 - ii) Meaning we still have the קשיא of explaining which תנא says יותץ
 - c) Second תירוצ
 - i) "וכן ה' ר' אליעזר אומר בכל איסורין שבתורה" בפירוש that ר' אליעזר says ברייתא
- 18) רש"י
- a) בא"ד והוא הדין at מהרש"א as explained by קשיא
 - i) For the second תירוצ
 - (1) ת"ק דר' follows ברייתא א' that the גמרא doesn't say why we understand
 - (2) namely because it's only for ר' אליעזר that we know that זה וזה גורם אסור for כל התורה כולה
 - ii) but for the first תירוצ
 - (1) that the גמרא says ר' אליעזר follows ברייתא א' only because אמאן תרמי
 - (2) We have this קשיא: we can say that ר' follows the קמא of תנא that ברייתא א' is קשיא אליעזר
 - b) תירוצ
 - i) We prefer to say that ר' אליעזר follows ברייתא א' because we don't know who the קמא is
 - ii) In effect the גמרא means ר' אליעזר ומחלקותו

תנור שהסיקו חלק ה' – תד"ה עד שיהא בו

[דף כז עמוד א] תוס' בד"ה עד שיהא בו כו' פי' באיסור דאי כו' נראה לרשב"א דשרי והא דבפ"ב דע"ז כו' והשתא הוי ר"ש כו' עכ"ל כצ"ל משום דלכאורה דפלוגתא דהתם ביש בכל אחד מהם כדי להחמיץ לא הוה בזה וזה גורם כי הכא דאין בכל אחד מהם כדי להחמיץ רק ע"י צירוף וע"כ דקדק לפרש בו דקאמר הכא בלשון יחיד ולא קאמר עד שיהא בכל אחד מהם כדי להחמיץ ומכ"ש ביש באיסור לחוד אבל אמר בו בלשון יחיד דדוקא ביש באיסור לחוד כדי להחמיץ אבל אי יש בכ"א מהם כדי להחמיץ נראה לרשב"א דשרי ליה תנא דהכא ומה"ט דהוי זה וזה גורם ושרי וא"כ השתא דר"ש דמתיר התם בהכי היינו כרבנן דהכא זהו סברת רשב"א הכא אבל התוס' שם פרק כל הבשר לא דקדקו (בו) בלשון [בו] וכתבו שם דאסור אפילו ביש בהיתר נמי כדי לחמץ כת"ק דר"ש ואין זה תימ' שהתוס' כתבו כן במקום אחד ובמקום אחר לא כתבו כן שכן דרכם בכמה מקומות וקצת ראייה מדבריהם דלעיל דאם יש בכ"א כדי לגרום מקרי זה וזה גורם שכתבו בתנור ישן דה"ל זה וזה גורם אף על גב דאפשר שהפת נאפה ע"י האבוקה שכנגדו לחוד בלא תנור כלל ויש לדחות ודו"ק:

1) הקדמה

- a) ד"ה אימור at מהרש"א Review

2) מסכת עבודה זרה in ברייתא

- a) שאור של חולין ושל תרומה שנפלו לתוך העיסה ויש "בכל אחד" כדי להחמיץ וחימצו
i) לרבנן אסור
ii) ר' שמעון מתיר דחשיב זה וזה גורם ושרי

3) סוגיא that's mentioned in our משנה דשאור

- a) say that (רבנן דהכא) משנה דשאור of the רבנן
i) שאור של חולין ושל תרומה שנפלו לתוך העיסה
ii) לעולם אינו אסור עד שיהא "בו" כדי להחמיץ

4) מהרש"א as explained in תוספות mentioned in רשב"א

- a) unless איסור there's no "only" means "בו" and teaches that
i) היתר without the מחמיץ to be איסור there's enough
ii) איסור without the מחמיץ to be היתר but not enough
b) Because
i) היתר without the other of each to be if there's enough
ii) משנה of the רבנן for שרי is דין and זה וזה גורם as counts the case
c) ר' שמעון agree with רבנן דהכא It follows that

5) מהרש"א

- a) hold that רבנן דהכא here and תוספות disagrees with פרק כל הבשר in תוספות
i) מחמיץ to be each enough and גורם היתר and גורם איסור where the

- (1) the case doesn't count as **שרי זה וזה גורם** that's שרי
- (2) and the **פת** is **אסור**
- b) Here's a **ראי'** that **תוספות** here holds that
 - i) where the **גורם** **אסור** and **גורם** **היתר** are each enough to be **מחמיץ**
 - ii) the case does count as **שרי זה וזה גורם** that's שרי
- c) Part 1
 - i) We established earlier in **אימור ד"ה תוספות** for **ברייטא א'** that says that **רבנן** hold **אפה בו את הפת מותרת**
 - ii) that
 - (1) the **הוה** **אמינא** of the **גמרא** is **מבאר** that
 - (a) **יש שבה עצים בפת** say **רבנן**
 - (b) But the **ברייטא** involves a case where there's a **גורם** **היתר** besides a **גורם** **אסור** and **רבנן** say **שרי זה וזה גורם**
 - (2) And one case in which there is a **גורם** **היתר** in addition to a **גורם** **אסור** and where **רבנן** are **מיקל** because **שרי זה וזה גורם** is where
 - (a) A **תנור** **ישן** was **נגמר** with **עצי היתר** (**גורם** **היתר**)
 - (b) And later **אבוקה** **כנגדו** with **עצי אסור** with **אפה בו את הפת**
 - iii) And that this **היתר** applies even though
 - (1) the **אבוקה** **כנגדו** is alone enough to be **פת** **אופה**
 - (2) And certainly the **עצי היתר** are alone enough to be **פת** **אופה**
- d) Part 2
 - i) **שאלה**
 - (1) How do we know that **אבוקה** **כנגדו** is enough alone to be **פת** **אופה**
 - ii) **תשובה**
 - (1) Because **תוספות** in **אימור ד"ה** proved that
 - (a) For the **מסקנא** of the **גמרא**
 - (b) The **בישלה** על **גבי גחלים** on **ברייטא** of the **סיפא**
 - (c) Must deal with where the **"בישול"** was **כנגדו** without a **תנור** altogether

תנור שהסיקו חלק ו' – תד"ה והא אפילו

תוס' בד"ה ובהא אפילו כו' משום דיש שבח עצים בפת ולא מטעם דזה וזה גורם כו' עכ"ל ואי הוה מפרש לה דפליגי בזה וזה גורם לא הוה אצטריך ליה לאפוכי אלא דלא משמע ליה לפרש אלא דפליגי ביש שבח עצים ועי"ל דסד"א לרבנן אפילו בחד גורם שרי ולא פליגי בזה וזה גורם אלא משום רבותא דרבי ודו"ק:

- 1) ברייתא א'
 - a) תנור שהסיקו בקליפי ערלה או בקשין של כלאי הכרם
 - b) אפה בו את הפת
 - i) אסורה is פת says the רבי
 - ii) מותרת is פת say the רבנן
- 2) ברייתא א' of ביאור on the גמרא of the הוה אמינא
 - a) יש שבח עצים בפת and רבנן both agree that רבי
 - b) besides a גורם היתר where there is a גורם אסור they disagree only on whether גורם איסור
 - i) זה וזה גורם אסור says רבי
 - ii) זה וזה גורם שרי say רבנן
- 3) ברייתא א' of ביאור on the גמרא of the מסקנא
 - a) יש שבח עצים and they disagree only whether זה וזה גורם שרי and רבנן agree that בפת רבי
 - i) יש שבח עצים בפת says רבי
 - ii) אין שבח עצים בפת say רבנן
- 4) גמרא
 - a) אמר שמואל
 - i) אפה בו את הפת רבי אומר הפת מותרת (1) וחכמים אומרים הפת אסורה (2)
 - b) קשיא
 - i) We've seen that ברייתא א' says the reverse
 - c) תירוצ'
 - i) אפה בו את הפת אסורה actually holds that שמואל
 - ii) he was concerned that
 - (1) מותרת who say רבנן with people might wrongly rule
 - (2) רוב who are אין הלכה כרבי מחביריו because

- iii) that's why he reversed the שיטות so that it would appear that אסורה say רבנן
- 5) מהרש"א as explained by תוספות
- a) Note that
 - i) Since יש שבה עצים holds that the פת is אסורה it must be that he holds that בפת
 - b) Also note that
 - i) זה וזה גורם שרי מסכת עבודה זרה in פוסק שמואל is
 - c) It follows that
 - i) שמואל must deal with where
 - (1) there's a גורם איסור because פת עצים בפת
 - (2) and there's no גורם היתר and that's why it's not relevant that זה וזה גורם שרי
- 6) מהרש"א
- a) קשיא
 - i) Why didn't שמואל explain that
 - (1) זה וזה גורם because they hold that פת מותרת in fact say that ברייתא א' in רבנן (1) שרי
 - (2) And we would have understood ourselves even without reversing the שיטות that
 - (a) שמואל follows the שיטה of the אמינא that
 - (b) רבנן say
 - (i) גורם היתר only where there is a פת מתיר and are יש שבה עצים בפת besides the גורם איסור
 - (ii) But where there is only a גורם איסור the פת is אסורה
 - b) תירוצ' First
 - i) רבי that מסקנא of the שיטה according to the ברייתא מפרש שמואל prefers to be and רבנן disagree on whether פת עצים שבה יש and both agree that זה וזה גורם שרי
 - c) תירוצ' Second
 - i) זה רבי says that רבנן and רבי of מחלוקת that שמואל had explained that Even if
 - זה וזה גורם שרי say רבנן and זה וזה גורם אסור
 - ii) We still might have said בטעות that
 - (1) גורם היתר and no גורם איסור even where there is a פת מתיר are רבנן (1) because
 - (a) Not only do רבנן say שרי זה וזה גורם
 - (b) They also hold that אין שבה עצים בפת

- (2) And that שמואל made a point of teaching that only רבנן hold that זה וזה גורם רבי to teach the רבותא for רבי that
- (a) Not only does רבי hold that יש שבה עצים בפת which means at a minimum that the פת is אסור where there's a גורם איסור and no גורם היתר
 - (b) רבי also holds that זה וזה גורם אסור so that פת is אסור even where there's a גורם איסור besides the גורם היתר

דף כז:

תנור שהסיקו חלק ז' – גמרא לרבנן דשרו בקמייתא

דף כז עמוד ב] גמרא לרבנן דשרו בקמייתא כו' כתב מהרש"ל ל תימה כו' פשיטא שנאסר הפת אפילו לרבנן דהא ל"פ וכו' והכא גבי הקדש שאסור אפילו האפר א"כ הוי האיסור בעין ממש ופשיטא דאסור ונ"ל דלא מיבעי ליה אלא באפה הפת בתנור חדש שלא הותץ ובישן שלא הוצץ דה"ל זה וזה גורם ורבנן קשרו גבי הקדש מאי וקפסק רב חסדא להחמיר אף על פי שאין כאן גחלים ולא אפר אלא חום התנור כו' עכ"ל ואין דבריו מובנים לי דודאי אם נימא דקמבעי ליה הכא למאי דבעי לאוקמא פלוגתייהו בזה וזה גורם איכא לפרושי בפשיטות ולא תיקשי מידי ואף על גב שהאפר נאסר והוא בעין ה"ל זה וזה גורם בישן שלא הוצץ ובחדש שהוצץ מיהו מדקאמר סתמא לרבנן קמבעיא משמע דהיינו למאי דפליגי בשבח עצים בפת ובזה וזה גורם לכ"ע שרי דהכי מסיק לעיל ולשמואל נמי לא פליגי אלא בשבח עצים בפת כמ"ש התוס' לעיל ומסתמא בהכי קמבעיא ליה ועוד דאי בזה וזה גורם קמבעיא ליה ומטעם דהקדש אפילו באלף לא בטיל תפשוט ליה מדין עבודת כוכבים דפליגי ביה רבנן ור"א דעבודת כוכבים נמי לא בטיל אפילו באלף ויש להגיה על דבריו דודאי למאי דמסיק לעיל דבשבח עצים בפת פליגי קמבעיא ליה ובחדש באפה בהיסק ראשון דשרי לרבנן בקמייתא בהקדש מאי ובגרוף שאין שם אפר כלל מיהו גם בזה קשה כיון דהתנור חדש נגמר באיסור ה"ל גוף האיסור כמו האפר כמ"ש"כ לעיל והנראה בעיקר קושיית מהרש"ל דהשתא אכתי לא אסיק אדעתיה הך דמייתי מברייטא דאפר הקדש לעולם אסור כדמוכח הסוגיא וקושטא הוא לפי האמת הא דא"ל רב חסדא לרמי ב"ח דהפת אסורה היינו מה"ט דמייתי מברייטא דאפר הקדש לעולם אסור וק"ל

1) First הקדמה

- a) איסור בעין of ערלה and כלאי הכרם count as an
- b) איסור בעין don't כלאי הכרם and ערלה of אפר or גחלים
- c) איסור בעין do of הקדש אפר and גחלים

2) Second הקדמה

- a) "יש שבח עצים בפת"
 - i) Means that
 - (1) פת is אופה and כנגד הפת that's an אבוקת עץ Where there's
 - (2) We assume that the שלהבת of the אבוקה comes from the עצים before they're אפר into נשרף
- b) "אין שבח עצים בפת"
 - i) Means that
 - (1) כנגד הפת that's an אבוקת עץ Even where there's
 - (2) We assume that the שלהבת that's אופה the פת comes from אפר into which the עצים were נשרף

3) Third הקדמה

- a) ערלה וכלאי הכרם איסור בעין that are the עצים
 - b) count as a גורם איסור for הפת
 - i) only where the עצים are placed as an אבוקה that's פת the כנגד
 - ii) and only for the מאן דאמר that עצים בפת יש שבה
- 4) Fourth הקדמה
- a) גורם איסור nor as a גורם היתר and ערלה of גחלים and אפר count neither
- 5) Fifth הקדמה
- a) We've established that אפר of הקדש and עצי הקדש both count as איסור בעין
 - b) It follows that
 - i) both אפר הקדש and עצי הקדש are a גורם איסור so long as פת is נתון בתנור while נתון אפה בתנור or אפר הקדש עצי הקדש are burning in a תנור
 - ii) It's not relevant whether there is אבוקה כנגדו
 - c) this applies for all מאן דאמר including the מאן דאמר who says for וכלאים that ערלה וכלאים אין שבה עצים בפת
- 6) Sixth הקדמה
- a) A "תנור חדש" is a תנור that was נגמר by an איסור בעין
 - b) For this גמירה there is no concept that required התנור אבוקה כנגד
 - c) It follows from the prior הקדמות that
 - i) If the איסור בעין that was גומר the תנור is הכרם וכלאי ערלה
 - (1) The תנור counts as בעין באיסור נגמר and as a "תנור חדש"
 - (2) only for the מאן דאמר that יש שבה עצים בפת
 - ii) If the איסור בעין that was גומר the תנור is אפר הקדש
 - (1) The תנור counts as בעין באיסור נגמר and as a "תנור חדש"
 - (2) Even for the מאן דאמר that אין שבה עצים בפת
- 7) Seventh הקדמה
- a) A תנור חדש itself counts as an איסור בעין and is a גורם איסור for פת that's נתון in the תנור
 - i) even without הפת כנגד אבוקה
 - ii) And even if the פת is נתון in the תנור by a later היסק with כשרים
 - b) But for ערלה and וכלאי הכרם this rule applies only for the מאן דאמר that יש שבה עצים בפת
- 8) Eighth הקדמה
- a) פת that was נתון by a גורם איסור becomes אסור only if
 - i) if it was נתון by a גורם איסור

- ii) and either
 - (1) there was no גורם היתר
 - (2) or there was a גורם היתר and the דין is that אסור is זה וזה גורם
- 9) Ninth הקדמה
 - a) אסור בעין means a תנור that was נגמר in a היסק with other than an תנור ישן
 - b) גורם היתר itself counts as a תנור ישן
- 10) הקדמה
 - a) If a תנור חדש was נגמר with an אסור בעין
 - b) The תנור must be יותץ for a מאן דאמר who says that any פת that is נאפה in the תנור afterwards with עצים כשירים would be אסור
- 11) ברייתא א'
 - a) תנור שהסיקו בקליפי ערלה או בקשין של כלאי הכרם ואפה בו את הפת
 - i) לרבי אסורה
 - ii) לרבנן מותרת
- 12) ברייתא א' of ביאור on the גמרא of the הוה אמינא
 - a) יש שבה עצים בפת and רבין רבי both agree that
 - b) they disagree only on whether אסור גורם היתר is זה וזה גורם אסור besides a גורם אסור
 - i) זה וזה גורם אסור says רבי
 - ii) זה וזה גורם שרי say רבנן
- 3) ברייתא א' of ביאור on the גמרא of מסקנא
 - a) זה וזה גורם שרי and רבין רבי agree that
 - b) they disagree only whether רבי בפת עצים בפת
 - i) יש שבה עצים בפת says רבי
 - ii) אין שבה עצים בפת say רבנן
- 4) of the סוגיא that were explained earlier פרטים
 - a) first
 - i) עבודה זרה is זה וזה גורם אסור deal with whether ר' אליעזר and דר' אליעזר
 - ii) בטילה אפילו באלף isn't עבודה זרה
 - b) second
 - i) אין hold that ברייתא א' in רבנן and says that מסקנא of the שיטה follows שמואל שבה עצים בפת
- 13) גמרא here

- a) רב חסדא to רמי בר חמא by איבעיא
 - i) תנור שהסיקו בעצי הקדש ואפה בו את הפת לרבנן דשרו בקמייתא [בברייתא א'] מאי
 - b) רב חסדא by תשובה
 - i) The פת is אסורה
 - c) רמי בר חמא by קשיא
 - i) Why is הקדש different from ערל
 - d) רבא by תירוצ'
 - i) בטילה אפילו באלף isn't הקדש
 - e) גמרא מסקנא of the mentioned in the ברייתא
 - i) אפר הקדש לעולם אסור
- 14) מהרש"א as explained by מהרש"ל
- a) הקדמה First
 - i) Presumably
 - (1) the איבעיא applies to the מסקנא of the גמרא that רבנן say אין שבה עצים בפת for כלאי הכרם and ערלה
 - (2) And asks whether
 - (a) because הקדש isn't "בטילה אפילו באלף" and so is חמיר relative to ערלה וכלאי הכרם
 - (b) הקדש for יש שבה עצים בפת would agree that רבנן
 - b) קשיא
 - i) There should be no איבעיא at all
 - ii) We've established that wherever אפר is an איסור בעין
 - (1) it's a פשיטות that רבנן
 - (a) אין שבה עצים בפת that כלאי הכרם and ערלה for who say
 - (b) agree that
 - (i) גורם איסור אפר the counts as
 - (ii) even for a גורם איסור that has no particular חומר
 - c) תירוצ'
 - i) You're right that אפר הקדש is a גורם איסור כולי עלמא agree that
 - ii) The איבעיא applies to the אמינא of the גמרא
 - (a) Where זה גורם אסור רבי says and זה וזה גורם שרי רבנן say
 - (2) and asks whether for הקדש
 - (a) גורם איסור as well as a גורם היתר there's a where

- (b) חמיר is הקדש because זה וזה גורם agree that רבנן
- d) מהרש"ל
- i) lists two אופנים for הקדש where there is a גורם היתר as well as a גורם איסור
 - ii) and refers to them as "תנור ישן שלא הוצן" and "תנור חדש שלא הותץ"
- e) מהרש"א explains that the first אופן actually means "תנור חדש שלא הותץ אבל הוצן"
- f) now
- i) "תנור חדש שלא הותץ אבל הוצן" means
 - (1) אפר הקדש with נגמר and הוסק (גורם איסור) תנור חדש
 - (2) And since it was הוצן there needed to be a ב' היסק – which was done with אופה בו את הפת – (גורם היתר) עצים כשרים
 - ii) תנור ישן שלא הוצן means
 - (1) אפר הקדש with הוסק (גומר היתר) תנור ישן
 - (2) The תנור was not הוצן and so could be אופה את הפת with the same הקדש
 - iii) Note that
 - (1) For תנור חדש there needs to be a second היסק with עצים כשרים in order for the case to include a גורם היתר as well as a גורם איסור
 - (2) For תנור ישן this isn't necessary because the תנור ישן itself counts as a גורם היתר
- g) חסדא was פוסק that the חומר of הקדש is such that
- i) Not only do רבנן agree that זה וזה גורם is אסור for הקדש
 - ii) But also
 - (1) Despite the general rule that an איסור בעין counts as a גורם איסור for פת only if the פת is נאפה before אפר הקדש was נגרף
 - (2) the איסור בעין of אפר for הקדש is חמיר because לא בטיל and counts as a גורם איסור even after the אפר was נגרף so long as the חום of the היסק remains with אפר הקדש

מהרש"א (15)

- a) מהרש"ל to קשיא First
 - i) Why does מהרש"ל assume that רב חסדא applied this extra חומרא
 - ii) When there is חידוש enough for רב חסדא to apply the חומרא that זה וזה גורם is אסור where אפר הקדש remains
- b) מהרש"ל to קשיא Second
 - i) הקדמה
 - (1) This הוה אמינא by מהרש"ל that the איבעיא applies to the פירוש
 - (2) Has the benefit of explaining why רמי בר חמא asked his איבעיא only to רבנן

- (3) Since in the *הוה אמינא* it's only *רבנן* who say that *זה וזה גורם שרי* for *ערלה* and *כלאי הכרם*
- ii) But we have this *קשיא*
- (1) Since the *איבעיא* doesn't make clear that it applies only to the *הוה אמינא* it's מסתבר that the *איבעיא* follows the *מסקנא*
- (2) And in fact we've established that *שמואל* also follows the *שיטה* of the *מסקנא*
- (3) and
- (a) for the *מסקנא*
- (b) The *איבעיא* on whether for *הקדש* there's the *חומרא* that *זה וזה גורם* is *אסור*
- (c) should apply also to *רבי* who in the *מסקנא* agrees that for *ערלה וכלאי* *זה וזה גורם שרי* the *דין* is that *הכרם*
- c) third *מהרש"ל* to *קשיא*
- i) If the *איבעיא* is whether we're מחמיר for *הקדש* on *זה וזה גורם* because *אפילו באלף לא בטיל*
- ii) The *גמרא* ought to have been פושט the *איבעיא* from the *מחלוקת* from the *שיטות* of *עבודה זרה* where the *דין* is also *אפילו באלף לא בטיל* that *תנא קמא דר' אליעזר* and *ר' אליעזר*
- 16) *מהרש"ל* on *קושיות* to his *מהרש"א* of *תירוצ'*
- a) Be מגיה the words of *מהרש"ל* to say that
- i) The *איבעיא* of *רמי בר חמא* applies to *רבנן* in the *מסקנא*
- ii) *רבנן* realized that *רמי בר חמא*
- (1) Although they say for *ערלה וכלאי הכרם* that *אין שבח עצים בפת*
- (2) They agree that *אפר הקדש* is an *איסור בעין* and is a *גורם איסור* without resort to an *חומרא*
- iii) and the *נקודה* of his *איבעיא* is whether
- (1) because of *הקדש* *חומר*
- (2) the *חום* of *הקדש* is itself an *איסור בעין* once *אפר הקדש* has been removed by *גריפה*
- b) *שאלה*
- i) But if there is a *גורם היתר* besides the *גורם איסור*
- ii) The *פת* would be מותר anyway because in the *מסקנא* even *רבי* says *זה וזה גורם שרי*
- iii) And you're now saying that the *איבעיא* doesn't deal at all with whether because of the *חומר* of *הקדש* the *דין* for *הקדש* is that *זה וזה גורם*
- c) *תשובה*
- i) The *איבעיא* of *רמי בר חמא* deals in a case where there's no *גורם היתר*

- ii) It follows that
 - (1) the איבעיא can't deal with a תנור ישן because then the תנור ישן is itself a גורם היתד
 - (2) And it must be that the איבעיא applies only to
 - (a) a תנור חדש that was נגמר with אפר הקדש בעין
 - (b) And after גריפה and before הצנה he was הפת בו את הפת
- iii) It also follows that מהרש"א
 - (1) in his הגהה of the words of מהרש"ל
 - (2) Removes the words "ישן ולא הוצן"
 - (3) And understands that
 - (a) when חדש דלא הותץ מהרש"ל refers to
 - (b) He in fact means חדש דלא הותץ ולא הוצן
- d) Note that
 - i) this מהלך has these advantages:
 - (1) It follows גמרא מסקנא by dealing with the שמואל
 - (2) It explains why איבעיא from the דאשירה פושט רמי בר חמא wasn't
 - (3) It explains the איבעיא addresses חום and in this way answers why there's an איבעיא in the first place which was our קשיא if the איבעיא had dealt with חום אפר בעין instead of אפר בעין
 - (4) It avoids the דחיקות where מהרש"ל before the הגהה seemed to say that רב חסדא in his פסק went further in his חומרא than the חמיר צד of the איבעיא of רמי בר חמא
 - ii) But the מהלך doesn't explain why the איבעיא doesn't apply to רבי as well as to רבנן
- 17) מהרש"א of המשך
 - a) מהרש"א as corrected by מהרש"ל to קשיא
 - i) Since we've established in the הקדמות that
 - (1) A תנור חדש that was נגמר with אפר הקדש or any other איסור בעין
 - (2) counts as an איסור בעין and a גורם איסור even after it's הוצן
 - ii) there already is an איסור בעין and a גורם איסור even without the חום of אפר הקדש
- 18) מהרש"א of שיטה
 - a) The איבעיא in fact applies to the מסקנא of the גמרא that רבנן say for ערלה and כלאי אין שבה עצים בפת הכרם that
 - b) Now
 - i) רמי בר חמא

- (1) wasn't aware of the ברייתא that teaches that אפר הקדש counts as an איסור בעין
- (2) and assumed instead that אפר הקדש isn't an איסור בעין and is no different than אפר of ערלה or כלאי הכרם
- ii) And his איבעיא was whether
 - (1) because of the חומר of הקדש
 - (2) איסור בעין nevertheless agree that אפר הקדש counts as an איסור בעין
- c) note that
 - i) for the מסקנא where the גמרא is aware of the ברייתא that says that "אפר הקדש לעולם אסור"
 - ii) It's a פשיטות that
 - (1) אפר הקדש is a גורם איסור based on the ברייתא that says אפר הקדש is an איסור בעין
 - (2) and not based on a possible חומר for הקדש

גמ' כגון שנפל דליקה מעלי'

שם כגון שנפלה דליקה מאליה בעצי כו' ק"ק דמ"מ הנהגה אח"כ מאפר ההוא למעול ונפיק האפר לחולין ואמאי קאמר לעולם אסור וק"ל:

1) גמרא

- a) אפר הקדש is אסור לעולם where there was no מעילה involved in burning the הקדש into אפר
- b) Because if there was מעילה the הקדש would be יוצא לחולין and wouldn't be אסור לעולם

2) מהרש"א

- a) קשיא
 - i) אפר הקדש into אפר even if there was no מעילה that turned the
 - ii) אפר there will still be מעילה if a person later uses the
 - iii) אסור לעולם so in what sense is it that the אפר is